

DE TRE KJEDELEDD

3
17

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 95. ÅRGANG

Fredssymbolet utenfor FN-bygningen i New York.

STYRKELSE, EKSPANSJON OG KUNNSKAP

SIDE 10

SOVEREIGN GRAND LODGE MEETING 2017

SIDE 8

ORDENSHUSET I BERGEN

SIDE 14-17

HUSKE- LAPPER

2
48

En av samfunnets folkehelsefilosofer Per Fugelli har forlatt oss. Helt til det siste skrev Per Fugelli betraktninger om livet og hva som er viktig og hva som egentlig er uvesentlig. Hva som synes å ha verdi, og det som virkelig har verdi. Han har for meg vært en kilde til ettertanke og refleksjon. Noe av det som var hans livsfilosofi formulerte han i det han kaller åtte huskelapper for livet. Han skriver; «Jeg har strevd sånn med likevekt og mening at jeg måtte ha huskelapper å holde livet fast i. Jeg har vært søvnløs, usikker, fortvilet, redd for å miste retning og bygning. Jeg har arbeidet meg fram til bruksanvisninger for Per. Dette er mine resepter, til meg selv.»

– Vær nær Charlotte – Mindre plikt, mer lek – Se lysere på livet og samfunnet – Vin, bare i helgen – Tren – Orden i pengesaker – Ikke så høye tanker om deg selv – Vær glad i godt nok.

Det er mye livsfilosofi i Per Fugellis huskelapper og de kan være en stille utfordring til at hver og en av oss lager våre egne huskelapper. Hva er viktig i mitt liv og hvilke bruksanvisninger vil jeg søke å leve opp til. Per Fugelli traff noe hos mange, kanskje spesielt etter han fikk kreft og vi kunne følge hans refleksjoner helt til det siste. Hans budskap om å stoppe opp, ta deg tid til å tenke og reflektere over hva som er viktig for deg, hva du vil med ditt liv, vil naturlig treffe oss som Odd Fellows.

I logen er jo nettopp målet å reflektere og bevisstgjøre hvilke verdier som er viktige for deg i ditt liv. Å være en Odd Fellow er hele tiden å arbeide på seg selv. Det starter med en indre bevisstgjøring, et alvorlig arbeid på egen utvikling og forbedring, - å søke selverkjennelse og sannhetserkjennelse,

Kjernen i vårt budskap går jo nettopp på arbeid på deg selv ved andres side, til arbeid på deg selv av alle evner. Stoppe opp og reflektere over hver dag.

Lære å telle dine dager slik at du kan få visdom i hjertet!

På mange måter er Odd Fellow Ordenens ritualer huskelapper i livets vandring. Både gjennom tekst og bilder, er det en oppfordring om å bli et bedre medmenneske både for deg selv og dine omgivelser. Ordenens læresetning om at den tjener seg selv best, som tjener andre, gir grunnlag for ettertanke, likeså oppfordringen om «å så venn, så ut det beste som du eier, på akerjorden i din vandrings år».

Blant våre sinnbilder i Odd Fellow Ordenen har vi «Hjerte og hånd». Det har alltid fulgt vår Orden. Symbolet taler sitt tause, men tydelige språk. Vi skal ikke bare føle med hjertet, men handle gjennom hånden. Å være en Odd Fellow er hele tiden å arbeide på seg selv for å bli bedre og mer menneskekjærlige. Målet er at vi klarer å gjøre dette til våre leveregler og at disse verdier blir en del av den enkeltes etiske plattform. Å omsette ord til praksis og å leve som vi lærer. Vi må understreke at vi som Odd Fellows ikke tror at vi er noe bedre enn andre, slett ikke, men vårt mål er at alle, for egen del, prøver å bli litt bedre. Ikke bedre enn andre, men bedre enn det man selv – var eller er. Vi er på vei der målet er å bli bedre og mer menneskekjærlige – utvikle personligheten.

Sagt med andre ord; Elevate the character of man.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

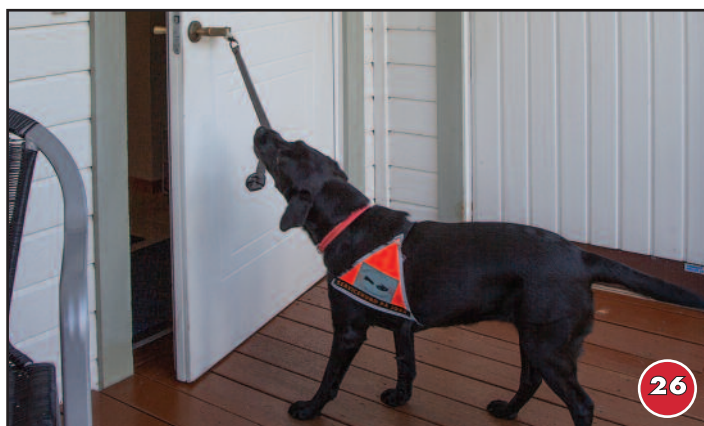
Morten Buan
Stor Sire

INNHold 317

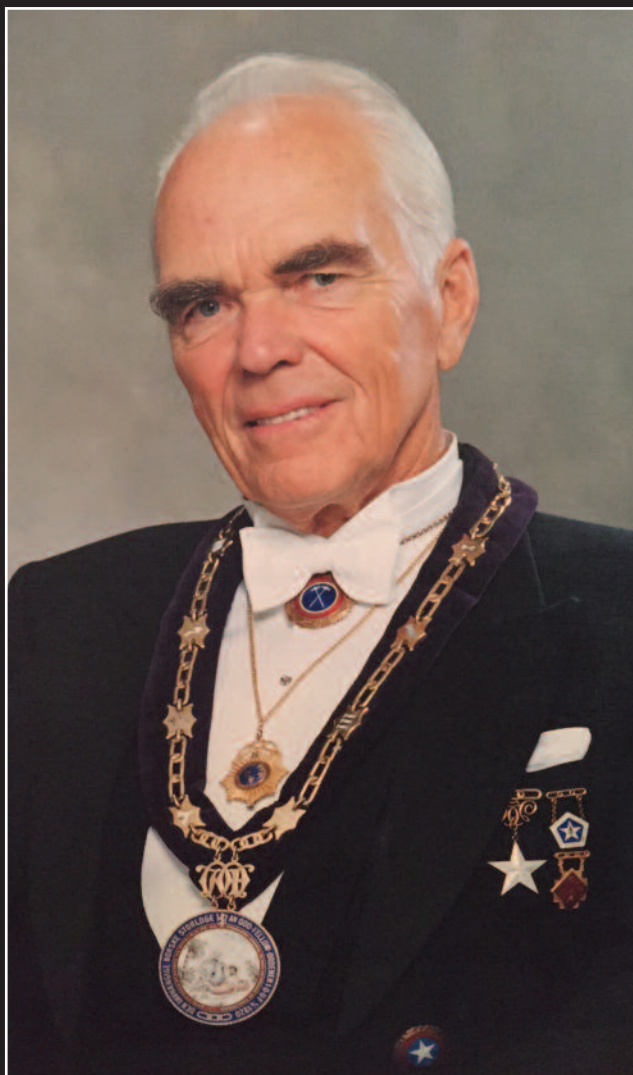
STOR SIRE HAR ORDET	2	ORD ER NØDVENDIGE FOR Å FORSTÅ	28
INNHALDSFORTEGNELSE	3	EN STORLOGEPERIODE GÅR MOT SLUTTEN	30
EKS STOR SIRE JOHAN KROHN ER DØD	4	RP DAGMAR HALVORSENS TALE	34
ANMODNING OM Å LEVE	5	EKS OM ERIK HOLMEN: RETTFERDIGHET	36
SOVEREIGN GRAND LODGE MEETING 2017	6	OM Å BEGRAVE DE DØDE	38
OM DISTRIKTSRÅDENES HENSIKT	8	DSS GEIR SMÅVIKS REFLEKSJONER	40
STYRKELSE, EKSPANSJON OG KUNNSKAP	10	STATISTIKK OG QUIZ	41
UNP MÅ FORNYES	14	ODD FELLOW TORGET	42
ARVE LØNNUM: «MILEPÆLER»	16	ODD FELLOW UTSTYR	44
OLAF HALLAN OM LEIRINSTITUSJONEN	18	REDAKTØRENS HJØRNE	46
KONTURENE AV LANDSSAKEN	21	VIKTIGE TELEFONER	47
ORDENSHUSET I BERGEN	22	DIKT AV STEIN MEHREN	48
OM FØRERHUNDEN WISH	26		

3
48

Johan Krohn

(1921–2017)

Odd Fellow Ordenens leder gjennom fem år fra 1989 til 1994, Eks Stor Sire Johan Krohn, avgikk stille ved døden 19. juli 2017. Han ble født 12. november 1921 og vokste opp i Bærum. Krohn ble innviet i Odd Fellow Ordenen allerede i 1952. Han ble medlem i Odd Fellow loge nr. 2 Eidsvold i Oslo, selv om han bodde på Rena. Derfor flyttet han snart til loge nr. 35 Heidmork som ble instituert i 1952 som den første loge i innlandet. Allerede i 1958 flyttet han til Tønsberg og loge nr. 27 Kong Sverre hvor han fortsatte sitt logeliv helt frem til sine siste år da sykdom og svekkelse hindret ham.

Han fikk tidlig oppdrag og embeder i sin loge, Kong Sverre. Han var logens Overmester i to år fra 1968. Også i Ordenens andre avdeling, leiren, viste han stor aktivitet. Han var Hovedpatriark i leir nr. 8 Vestfold i fire år fra 1979. I 1982 ble han leder av Ordenen i Vestfold som Distrikts Deputert Stor Sire. I Den Norske Storloge var han Deputert Stor Sire fra 1986 til at han måtte overta som Stor Sire ved Stor Sire Einar Brovolds død i 1989. Han ble valgt til Stor Sire i 1990.

Johan Krohn var en engasjert Odd Fellow. Han

hadde sterke meninger om Odd Fellow Ordenens betydning både i samfunnet og for det enkelte Ordensmedlem. I hans Stor Sire-tid ble også grunnlaget lagt for å tenke fremover gjennom opprettelsen av Fremtidsutvalget. Perspektivene fra dette utvalget har hatt stor virkning helt frem til i dag. Etter at embedet som Spesial Deputert Store Sire for Rebekkeinstitusjonen ble avviklet i 1990, fremmet han forslag til vedtak for Storlogenmøtet om at Rebekkerådet ved sin Råds-president og Deputert Rådspresident skulle ha tale- og forslagsrett på Storlogenmøtet. Dette ble vedtatt med virkning fra 1994.

Johan Krohn hadde utpreget interesse for Ordenens ritualer, rituelle uttrykk og den form og stil som skulle prege en verdibærende Orden.

I sine tjuetre år som Eks Store Sire fulgte han levende med i det som skjedde.

Han fikk mange gode venner i inn- og utland, noe han hadde glede av helt til det siste.

Vi lyser fred over Johan Krohns minne.

Morten Buan
Stor Sire

Kjell-Henrik Hendrichs
Stor Redaktør

Anmodning om å leve

Livet er en sjanse	- grip den
Livet er en skjønnhet	- beundre den
Livet er lykkسالighet	- nyt den
Livet er en drøm	- realiser den
Livet er en utfordring	- ta imot den
Livet er en plikt	- utfør den
Livet er et spill	- spill det
Livet er dyrebart	- ta vare på det
Livet er kjærlighet	- nyt den
Livet er et mysterium	- løs det
Livet er et løfte	- hold det
Livet er sorg	- vinn over den
Livet er lovsang	- syng den
Livet er en kamp	- kjemp den
Livet er en tragedie	- bekjemp den
Livet er et dristig eventyr	- våg det
Livet er lykke	- fortjen den
Livet er liv	- bevar det

Moder Teresa (1910-1997)

SOVEREIGN GRAND LODGE MEETING 2017

Fra 1821 hvor den amerikanske Storloge ble stiftet og til dags dato har det årvisst vært holdt møte i det som etter hvert fikk navnet Sovereign Grand Lodge (SGL). Det er vår Ordensgrens høyeste myndighet. Det er forskjellige slags tilknytningsformer til SGL. Tidligere var hver enkelt av de europeiske jurisdiksjonene direkte tilknyttet SGL. Nå er det Den Europeiske Storloge som er knyttet til SGL som en overbygning. Ulikt de europeiske jurisdiksjoner som velger sine Stor Sirer for fire år av gangen, velges Sovereign Grand Master for bare ett år av gangen. De europeiske Stor Sirer setter ofte hverandre stevne på Sovereign Grand Lodge Meetings. Det kan ha mange gode grunner.

PSGM John Peterson – intervjuet av Odd Fellow Bladet i nr 3 2003.

– Du har vært med på slike møter en rekke ganger, Morten Buan. Hva er den største nytten av å følge med på hva som skjer i Odd Fellow Ordenen i USA?

– Ja, jeg var med på et slikt møte allerede i 2004. Men etter at SGL i 2006 vedtok at det skulle opprettes en

europeisk Storloge, og da dette faktisk ble gjennomført i 2007 i Oslo, har ikke møtet i USA samme interesse som tidligere. Det som helt klart har interesse er at før Det Suverene Storlogemøtet hver år holdes et møte i International Advisory Board. Dette er et høringsorgan hvor lederne fra Odd Fellow

Fra venstre: Den danske Stor Sire Erling Stenholdt Paulsen, Europeisk Stor

jurisdiksjonene i Europa, Australasia og USA/Canada samt Manchester Unity møtes for rådslagning. Dette møtet har faktisk blir både meningsfullt og viktig med årene. Signalene er også at dette møtet vil få større betydning i årene som kommer. Helt konkret betyr det at amerikanerne er blitt langt mer lydhøre for hva som skjer i Europa enn de har vært tidligere.

– Hvem deltok i dette møtet i år?

Stor Sire Stefan Vetarlidurson og den norske Stor Sire Morten Buan.

– Fra Europa deltok europeisk Stor Sire Stefan Vetarlidurson fra Island, Stor Sire Erling Steenholdt Poulsen fra Danmark og Stor Sire Morten Buan fra Norge. I tillegg deltok også Past Sovereign Grand Master W. Larry Ferguson, Sovereign Grand Master John A. Miller, Deputy Sovereign Grand Master Douglas E. Pittman, Sovereign Grand Secretary Terry Barrett, Vice President International Association Rebekah As-

IARA President Linda Thompson.

semblies Patty Heighton og direktør i Manchester Unity Jane Nelson.

– Disse møtene er jo sterkt preget av gammel struktur og rutine. Er møtene i stand til å fange opp hva som skjer og å møte fremtiden med åpent sinn?

– Sovereign Grand Lodge Meeting har prosedyrer som har sin rot i ordninger i USA på 1800-tallet. Og det ser ut til at amerikanerne både tror på og setter pris på disse prosedyrene som for oss europeere kan virke både kunstige og in-

SGM John Miller.

effektive. Nå er det vel ikke prosedyrene i seg selv som er avgjørende, men hva som blir vedtatt og innholdet i vedtakene. Men vi som observerer dette utenfra, kan vel ikke si at vi ser noen stor evne til fornyelse og nytenkning.

– Hva var det i dette møtet som fanget din største oppmerksomhet?

– Et interessant trekk er jo at de amerikanske seremoniene på Storlogemøtet etter hvert får et mer høytidelig preg enn de har hatt tidligere. Det er vanskelig å se det annerledes enn at de er blitt påvirket av den europeiske stil og form.

Vi merker jo også at den påtroppende Sovereign Grand Master John Miller har en rekke gode tanker og mål. Men vi stiller jo spørsmål om en periode på ett år er tilstrekkelig til å få gjennomført noe av dette.

For oss europeere er det svært interessant hva amerikanerne forbereder i forbindelse med 200-årsmarkeringen i 2019. Det ser nå ut til at det skal bli en viktig og verdig markering i Baltimore – byen hvor det hele skjedde. Ordenens 200-årsjubileum er jo en ting som vi vil merke over hele Odd Fellow verdenen.

Intervjuer: Kjell-Henrik Hendrichs

STUDIETUR TIL ORDENENS RØTTER

Jeg planlegger en studietur for Ordensmedlemmer til Odd Fellow Ordenens røtter med reise fra Manchester, til Sheffield og London i dagene 19. til 25. mars 2018. Hvis du er interessert i å delta, så ta kontakt i god tid.

hendrichs@asker.online.no
Kjell-Henrik Hendrichs
Stor Redaktør

I 1999 intervjuet «Odd Fellow Bladet» daværende Stor Sire Oddvar Granlund om oppgaver og hensikt for de ganske nyetablerte distriktsrådene. Dette intervjuet med Granlund får ny aktualitet etter at «De Tre Kjeleledd» nå i flere år systematisk har intervjuet alle Distrikts Stor Sirene om deres arbeid med distriktsrådene. Intervjuet med Granlund er noe forkortet og litt forandret for å tilpasses dagens forhold. Men oppgaver og hensikter er like aktuelle.

BAKGRUNNEN FOR DISTRIKTSRÅDENE

Distriktsrådene er et organisatorisk tiltak i en Orden som har vokst raskere enn de fleste ville trodd var mulig. Mange organisasjoner har tilbakegang og fremmedgjøring som markante kjennetegn. Omkring 1920 hadde Ordenen om lag 600 medlemmer. Dette steg til om lag 2.000 ved utgangen av 1945. I 1968 passerte Ordenen 10.000 medlemmer. Allerede i 1997 nådde Ordenen 20.000 medlemmer. For Odd Fellow Ordenen er ikke organisasjonsstrukturen noe mål i seg selv, men et verktøy som må virke tilfredsstillende og effektivt for at det egentlige Ordensarbeid skal fungere etter hensikten.

NOEN ORGANISATORISKE LINJER

I 1909 kom den første Rebekkaloge, nr. 1 Sct.a. Sunniva. Fra 1908 fantes Odd Fellow loge nr. 1 Norvegia. Med to loger, oppsto det et samordningsbehov. Dette ble løst enkelt ved at begge loger lå i Kristiania.

Fra 1918 inntrådte det en ny situasjon idet tre nye Odd Fellow loger ble instituert utenfor hovedstaden i henholdsvis Stavanger, Bergen og Trondheim.

Da leir nr. 1 Norge ble instituert i 1919, så nok mange leiren som både en Ordensmessig og organisatorisk overbygning som også kunne dekke datidens organisatoriske samordningsoppgaver.

At Norge ble en egen jurisdiksjon med egen Storloge fra 7. august 1920, ble en ytterligere understrekning av den norske enhet. Opprettelsen av Rebekkarådet i 1933 var nok et tiltak til samordning og kommunikasjon. Men fortsatt hadde Ordenen før siste krig kun to tusen medlemmer hvorav mer enn 3/4 var brødre.

Etter 1945 startet veksten som har ført oss frem dit vi er i dag. I løpet av de første ti år hadde medlemsantallet blitt tredoblet, og utjevningen i forholdet mellom brødre og søstre skjøt fart. Antall Odd Fellow leire økte også raskt.

26. april 1980 skjedde det et vesentlig

Eks Stor Sire Oddvar Granlund.

Foto: Jon Hauge

BILDENE PÅ SIDE 9:

Distriktsråd fra hele landet har i siste fireårsperiode besøkt Kanselliet. Her er bilder av fire Distriktsråd.

DISTRIKTSRÅDENES OPPGAVER OG HENSIKT

TEKST:
KJELL-HENRIK
HENDRICH

utviklingssprang ved at Rebekkalogr nr. 1 Oslo ble instituert. Med opprettelse av Rebekkaloiren fikk patriarker og matriarker et ordensmessig likeverdig tilbud.

På landsplan var det to ledende organer. Det øverste var Storlogen som samlet seg hvert fjerde år. Det samme gjorde Rebekkarådet. Med sterk organisatorisk vekst ble begge disse organer antallsmessig både store og kostbare. Det som manglet var også organer som kunne samordne virksomheten på distriktsplan. Dette ble drøftet ganske mye i de to uformelle møtene for leirens Hovedpatriarker og Hovedmatriarker. Disse samlingene eksisterer ikke lenger.

Å FINNE FREM TIL NYE STRUKTURER

Stor Sire Oddvar Granlund har fulgt de to siste tiårs utvikling på nært hold og har vært en av pådriverne for å utvikle Distriktsrådene.

– Vi så det helt nødvendig å styrke organisasjonsapparatet mellom Storlogen og Rebekkarådet på den ene siden og Ordensenhetene på den andre, sier Stor Sire Granlund. I 1990 ble det nedsatt et utvalg som skulle utrede spørsmålet om distriktsråd og eventuelt komme med forslag på en nyordning av styringsstrukturen i Ordenen. Forslaget kom og

ble vedtatt. Distriktsrådene ble sammensatt av Storrepresentantene i distriktets Ordensenheter og under ledelse av de distrikts Deputerte Rådspresidenter og Distrikts Stor Sirene.

Distriktsrådet har tre organisatoriske perspektiver.

For det første skal det være kontaktpunktet mellom Ordensenhetene i et distrikt. **For det annet** skal det være et drøftingsforum for medlemmene i Distriktsrådet. Og **for det tredje** skal det være et kommunikasjonsorgan mellom henholdsvis Storlogen den ene side og Ordensenhetene på den annen. Samtidig med denne reformen ble også antallet delegater til Storlogemøtet og Rebekkarådsmøtet redusert til to representanter fra hvert distrikt. Dette gjør at debatten om de saker som skal behandles på disse møtene er tredelt. Tidligere kunne den enkelte Storrepresentant og Rådsrepresentant drøfte sakene i sin enhet eller gjøre seg opp sin oppfatning på egen hånd. Slik er det fortsatt. Det som er nytt, er at Ordensenhetenes representasjon i Storlogemøtet velges i distriktsrådene.

Dermed blir det naturlig å drøfte sakene til disse møtene i distriktsrådene. Dermed økes perspektivet i drøftelsene. Det blir ikke bare den enkelte Ordensenhets synspunkter som kommer frem,

men hele distriktets synspunkter. De som ble valgt som Storembetsmenn i 1994, utarbeidet raskt en strategiplan hvor nettopp distriktsrådene fikk en sentral plass som kommunikasjonskanal.

For ytterligere å styrke kommunikasjonslinjene, ble det besluttet at Storrepresentantene og Rådsrepresentantene skulle inngå i sin Ordensenhets embedskollegium. De sentrale nøkkelpersoner i kommunikasjonslinjen ble Storrepresentantene, Rådsrepresentantene, DDDSene og DDRPene. Distriktsrådene har nå

funget i fem år. Det er organisatorisk en kort tid. Statuttene for distriktsrådene er ganske omfattende.

Dermed kan man ikke regne med at alle sider av virksomheten fungerer fra første dag. De formelle sider ved virksomheten er den som først kommer på plass. Deretter skal de mer kvalitative sider bearbejdes og gis innhold.

Oddvar Granlund ser fire områder som det nå er grunn til spesielt å ta fatt på.

– Når vi nå går inn i den andre Storlogeperiode med distriktsråd, må vi

også komme minst ett skritt videre, sier Stor Sire Oddvar Granlund. Nå står nye oppgaver for tur. Og disse oppgavene knytter seg til konkretiseringen av formålsbestemmelsene. Jeg ser her spesielt fire områder.

For det første må alle distrikter og alle Ordensenheter gå grundig gjennom hvordan det enkelte distrikt og Ordensenhets skal realisere planene som Storlogemøtene vedtar. Dette første skrittet består i at alle har analysert og forstått innholdet i planene. Dette er en svært viktig prosess, for den skal gi alle ledd av Ordenen impulser til felles handling.

For det annet må alle Ordensenheter med grunnlag i sin forståelse av planene lage sine egne handlingsplaner. Det er sagt en rekke ganger at disse handlingsplanene skal strekke seg ut over en embedsmannsperiode på to år. Dermed får Ordensenheter et styringsdokument som er av mer langsiktig karakter. Å utvikle like handlingsplaner er ikke alltid like enkelt. I denne sammenheng kan distriktsrådet ha en opplærende og samordnende funksjon.

Det er ikke nødvendig at alle Ordensenheter igjen behøver «å finne opp kruttet» alene. **For det tredje** bør distriktsrådene være et forum for ideutveksling. Det skjer så mye positivt i så mange Ordensenheter. Det er synd at ikke disse ideene spres i større grad. Jeg tenker her spontant på måter å utvikle Ordensarbeidet på, både i logesal og på ettermøter.

I en tid med raske forandringer i samfunnet og i menneskers behov, er det stadig nødvendig å finne nye og konstruktive tiltak. **For det fjerde** er rekrutteringsarbeidet noe som kaller på permanent oppmerksomhet.

Alle er enige om at rekruttering ikke skal skje for enhver pris. Alle er enige om at alder ikke er noe hovedkriterium i rekrutteringsarbeidet.

Men det er også andre sider som må drøftes. Det er åpenbart forskjell i rekrutteringsarbeidet i ulike landsdeler og i forholdet mellom storby og tettsted.

Jeg har på mine reiser blitt kjent med mye positiv nytenkning i denne sammenheng. Men det som slår meg er at det som passer i en del av landet eller eksempelvis i et tettsted, ikke passer alle andre steder. Her er det distriktsrådet kan komme inn og legge til rette for og utvikle en rekrutteringsform som passer «hemma hos mej».

Odd Fellow Ordenen i Norge er så stor og mangfoldig at vi trenger en rekke metoder, også metoder som skiller seg i form og innhold, selv om de arbeider for de samme mål. slutter Stor Sire Oddvar Granlund.

Den siste Storlogeperioden fra 2014 har vi hatt to Spesial Deputerte Stor Sire som har arbeidet med emner som grenser opp til hverandre. For den som ikke har fått informasjon om disse forholdene, kan utviklingen virke ganske forvirrende og til dels tilfeldig. Men trekker vi linjene bakover til 1970-tallet, ser vi noen konturer som definitivt ikke bør falle ut av synsfeltet og den historiske analysen. «De Tre Kjedeledd» har hatt en inngående samtale med Randulf Meyer og Per Arild Nesje som begge har et spesialoppdrag innen dette feltet for å klargjøre både de korte og de lange linjer.

– Randulf Meyer. Du har vært med lenge i dette arbeidet og hatt mange embeder. Når regner vi med at tanker om et strategisk arbeid for kunnskap, styrkelse og ekspansjon startet i vår Orden?

– De som har greie på dette pleier å si at det var rundskrivet fra 3. februar 1977, utarbeidet av daværende Stor Sire Arne Espelund og sannsynligvis formulert av Stor Sekretær Leiv Castberg Voss, som startet det hele. I år er det førti år siden rundskrivet ble sendt ut. Rundskrivet gikk ut på at det skulle opprettes nevnder for styrkelse og ekspansjon i alle loger og leire. I Storlogemøtet 1978 ble dette formalisert gjennom lovbestemmelser. Ikke bare distriktene, men alle Ordensenheter skulle ha slike nevnder. Dette var en strategisk beslutning av særdeles stor betydning. Rundskrivet tar opp to tiltak. Det ene er styrkelsen innad i loger og leire. Det andre er ekspansjon. I sammenheng med drøftelsen om dette rundskrivet, må vi ikke glemme at fra Samuel Johnsons tid som Overmester i loge nr. 1 Norvegia fra 1908, har det vært arbeidet med styrkelse og ekspansjon. Det nye var ikke arbeidet med disse emnene i seg selv, men at det nå ble en formell, strategisk og kontinuerlig innsats fra Storlogen, og at den ble gjort gjeldende i hele Odd Fellow Ordenen.

– Var ikke dette en tid da Ordenen vokste som raskest da, Meyer?

– Jo, i etterkrigstiden finner vi den raskeste og største vekstperioden i vår historie. Ordenen vokste fra om lag 2.000 i 1945 til over 13.000 omkring 1975. Men Ordenen hadde ikke spredd seg over hele landet. Alle landsdeler var dekket av loger og leire, det var fortsatt mange steder i landet hvor det var praktisk umulig å være medlem av

STYRKELSE, EKSPANSJON

– HVOR KOM

Spesial Deputert Stor Sire for Kunnskapsløftet, Randulf Meyer.

Odd Fellow Ordenen på grunn av lange geografiske avstander.

– Hvordan hadde ekspansjonen vært før 1978, Per Arild Nesje?

– Her foreligger det vel ikke noen systematisk undersøkelse, men vi vet jo noe om hva de mange embedsmenn fra den tiden kan fortelle om dette. Ekspansjonen foregikk i første rekke ved at folk flyttet på seg. Det finnes en mengde fortellinger og vandrehistorier om Odd Fellows som reiste fra et sted til et annet. Og når de kom til et nytt sted, forsøkte de å etablere en Odd Fellow loge. Og der det først var kommet en Odd Fellow loge, ble det ikke så lenge etter etablert en Rebekkaloge. Denne formen for spredning er det absolutte hovedtrekket. I tillegg har vi noen spesielle skikkelser som det går frasagn om. Den ene er DDSS Helge Richardsen i Nord-Norge. Den andre er Peder Enge-

bretsen Hagen i Telemark og Sørlandet. De må nesten ha hatt dette som en livsoppgave. Kanskje var den største «sprederen» av dem alle – først OM, så Eks OM, så DDSS og til slutt Stor Sire – Samuel Johnson som reiste utrettelig fra 1909 til 1928.

For å tenke og handle mer systematisk omkring dette med ekspansjon, måtte vi få organer og institusjoner hvor folk kunne komme sammen for å drøfte slike spørsmål. Et sentralt slikt organ er Storembdsmannsmøtet som Stor Sire Olaf Hallan etablerte omkring 1954. Dette møtet samlet alle Storembdsmenn – valgte og utnevnte - til et årlig møte hvor de kunne drøfte felles gleder og felles sorger, og ikke minst felles utfordringer. Og dem var det virkelig mange av. Det er grunn til å tro at det er summen av erfaringer fra denne møteformen som var opptakten til Espelunds rundskriv av 1977.

STYRKELSE OG EKSPANSJON

KOMMER DET FRA?

BILDET OVER: Spesial Deputert Stor Sire for Styrkelse og Ekspansjon, Per Arild Nesje

BILDET UNDER: Storlogens Utvalg for Styrkelse og ekspansjon i stamhuset til Odd Fellow Ordenen i Oslo. Fra venstre Eks HM Eva T Hemstad, Eks DSS Arne Dagfinn Reistadbakk, SDSS Per Arild Nesje (utvalgets leder), DSS Selle Marie Hornvedt og Storrepresentant Terje Tovan.

– Rundskrivnet fra Stor Sire Espelund var altså starten på noe nytt, Nesje.

– Ja, systematisk og strategisk styrkelse og ekspansjon ble fra 1977 noe nytt i Storlogeregi. Men både styrkelse og ekspansjon har jo skjedd i Ordenen til alle tider. Thomas Wildey dro fra England og startet opp i Baltimore i USA. Og vi vet at Samuel Johnson utarbeidet prinsipper for styrkelse av kunnskaper allerede omkring 1908. Forskjellen er at fra 1978 føres dette

inn som en fast del av Ordenens struktur i Norge. Nå er det ikke lenger opp til enkeltmenneskers tiltak og engasjement, men en del av det som skal gjøres som en fast og kontinuerlig arbeidsoppgave. Det er en vesentlig forskjell som bragte styrkelse og ekspansjon inn i et nytt spor. I Espelunds rundskriv sier han at dette arbeidet «stiller også høye krav til logens eldre og erfarne medlemmer som har verdier å gi i arv til yngre medlemmer.

Endelig stiller de intensjoner jeg har nevnt det krav til alle logens medlemmer, ikke minst de nye og yngre medlemmer, at de med åpent sinn tar imot de verdier Ordenen har å gi oss, både i arbeidet på oss selv og i arbeidet for de øvrige brødre i logen.» Her er det snakk om verdiformidling og kunnskapsoverføring. Det er jo nettopp dette utviklingsprogrammene har strukturert og formalisert.

– Hvor fort gikk dette arbeidet fremover da, Randolph Meyer?

– Det tok åpenbart tid før alle loger og leire fikk slike nevnder på plass. Dette var nytt arbeid hvor alle trengte tid til å etablere en praksis. Ting tar som kjent tid. Det var nok ikke ekspansjonen som var det som krevde nytenkning, men styrkelse. Hva mente Ordenen med styrkelse? Så vidt vi kan skjønne mente Espelund og Castberg Voss at det dreiet seg om styrkelse av ordenskunnskaper og tilegnelse av verdier. Det ser vi ganske tydelig av det sitatet jeg har vist til. Og da er vi ved det springende punkt. Det fantes nemlig ikke noe sentralt undervisnings- og opplæringsmateriale. I en rekke loger hadde driftige medlemmer utviklet et slikt materiale. I Storlogen ble det laget foredragsserier som skulle brukes for å styrke ordenskunnskapene. Men det tar tid å bli enige om både form og innhold. Slikt materiale fantes ikke fra før av, vi måtte faktisk finne opp kruttet for å bruke en metafor.

– Var det flere initiativ som kom i denne sammenheng?

– Ja, i 1970-80-årene var det et uformelt organ som hadde navnet Hovedpatriarkmøtet. Der samlet alle landets hovedpatriarker seg og drøftet aktuelle ordensspørsmål. Dette forum nedsatte et utvalg i 1987 som skulle se fremover. Utvalget hadde også lange samtaler med Stor Sire Einar Brovold som jo hadde ansvaret for å gi innspill til de mange loger med nevnder for styrkelse og ekspansjon. Stor Sire Brovold ville at arbeidet skulle se nærmere på hvilke linjer Ordenen burde følge for å sikre en god utvikling. Utvalget avga sin store rapport i 1989. Så skjer det fatale at Brovold dør før han er ferdig med sin Stor Sire periode.

– Stanset prosessen opp da, eller skjedde det noe nytt?

– Nei, prosessen stanset ikke opp. Det kom flere utvalg etter hvert og en rekke tiltak. Et av dem ble kalt Fremtidsutvalget. Dette ble nedsatt av Stor Sire Johan Krohn. I det utvalget satt opprinnelig Lillemor Johnsen fra Rebekkarådet, Stor Skattmester Per

Espen, Eks Stor Skattmester Erik Petersen, Randulf Meyer og Deputert Stor Sire Oddvar Granlund som leder. Dette utvalget var svært opptatt av hva slags innhold og form Ordenens utviklingsprogram skulle ha. Fremtidsutvalgets arbeid ble starten på flere tiltak som skulle strekke seg ut over hele 90-tallet. Stor Skattmester Per Espen hadde vært i Danmark og sett på hva den danske Storloge arbeidet med. Danskene hadde utarbeidet en omfattende mappe med informasjonststoff som alle nye medlemmer fikk utlevert. Dette må jo oppfattes som en vesentlig «styrkelse». Dermed fikk vi en vesentlig bedring av det formelle informasjonsnivået for alle medlemmer. Og vi så konturene av det som etter hvert skulle bli et ganske omfattende utviklingsprogram for loger og leire.

– I 2010 ble du utnevnt til embedet som Spesial Deputert Stor Sire for Kunnskapsløftet, Randulf Meyer. Hva var intensjonene med dette embedet og arbeidet?

– Vi så jo at det gjennom årene var svært mange tiltak som skulle tilføre medlemmene kunnskaper, men ikke alt var like systematisk og ble tilfeldig gjennomført i logene. Nå skulle det skje enda et løft, og det på flere områder.

Da kunnskapsnevnden ble utnevnt tidlig på høsten 2010, fikk de raskt en bestilling fra Stor Sire Buan om å utarbeide et omfattende kursprogram for alle embedsmenn i logene. Dette skulle være ferdig til installasjonene etter valgene i 2011. Dette ble i første rekke et nybrottsarbeid med etterfølgende revisjonsarbeid hvert annet år. Stor takk til en rekke søstre og brødre over hele landet og ikke minst i Storlogen og kanselliet for bidrag i dette. Samtidig identifiserte Kunnskapsnevnden et sterkt behov for å styrke opplæringen av nyvalgte Hovedmatriarker og Hovedpatriarker. Dermed ble det utviklet et program hvor samtlige Hovedmatriarker og Hovedpatriarker kom på felles kurs i Oslo i juni 2011. Disse samlingene er gjentatt med stort hell i 2013, 2015 og 2017. Jeg er ganske sikker på at disse møtene har vært et vesentlig bidrag til å styrke både Rebekkaleirene og Odd Fellow leirene.

Etter dette har vi i stor utstrekning arbeidet med revidering og nyskriving av utviklingsprogrammene for loger og leire. Nå har jeg vært med på å arbeide med disse programmene fra 1990-årene. Da de første programmene kom, var det noen som syntes de var for krevende og omfattende. Etter hvert har utviklingsprogrammene blitt

Eks Stor Sire Arne Espelund.

videreutviklet, og nå etterspørres stadig mer og mer krevende stoff. Det er vel et godt eksempel på utvikling og vekst.

– Hvilken betydning har det hatt at Ordenen har definerte seg stadig mer som en verdibærer, Randulf Mayer?

– Jeg tror at alle norske Odd Fellows fra 1898 til i dag har oppfattet Odd Fellow Ordenen som en verdibærer. I hele sitt vesen er den jo det. Men det har ikke vært vanlig å bruke begrepet «verdibærende» før daværende Stor Sire Oddvar Granlund brukte slike formuleringer i forbindelse med at den norske regjeringen nedsatte en verdikommisjon omkring 1998. Da sa Granlund at «Odd Fellow Ordenen har vært en verdikommisjon i hundre år». Hvis Ordenen er en verdibærer og orienterer seg om etiske spørsmål, krever dette også refleksjon og kunnskap. Nå ser vi at de første utviklingsprogrammene var ganske enkle, ja påfallende enkle sett i ettertid. Men etter hvert har programmene blitt mer omfattende og dyptpløyende. Jeg tolker dette som en vesentlig styrkelse av Ordenen. Og styrkelse har vi også fått på andre områder. De mange logesalseminarene har tilført medlemmene en ny innsikt som ikke var tilgjengelig tidligere. I tillegg har vi fått egen historiebok – Odd Fellow Ordenens historie, bind 1. Tar jeg ikke mye feil kommer det en ny om ikke lenge. Ordenskunnskap er berikende og gjør Ordenslivet mer levende og interessant.

– I 2014 ble du utnevnt til embedet som Spesial Deputert Stor Sire for Styrkelse og Ekspansjon, Per Arild Nesje. Hva var intensjonene med dette embedet og arbeidet?

– Det er mange innfallsvinkler for dette arbeidet. Men mandatet til embedet er å danne og lede «Storlogens utvalg for styrkelse og ekspansjon» som skal arbeide for å øke tilgangen på nye medlemmer og redusere antall medlemmer som slutter. Skal vi tenke ekspansjon, må vi jo se på hva vi har av medlemmer og hvordan framtidsutsiktene er. Det utvalget har startet med er å se på hvordan vi bør foreta vår rekruttering for å skaffe nye Ordensmedlemmer. Det har vært en stor og berikende oppgave. Vi har med utgangspunkt i et arbeid startet i Odd Fellow loge nr. 11 Veøy i Molde ferdigstilt en Vennesaftenmanual (informasjonsaften for nye medlemmer) som alle logene nå bruker når de søker å rekruttere nye medlemmer. Dette nye opplegget har blitt meget godt mottatt og mange Ordensenheter rapporterer at det har hatt en gunstig effekt. En av grunnene til at man nå trenger en bedre rekrutteringsmetodikk, som også krever mye mer forhåndsarbeid og innsats, er hovedsakelig at det har blitt mye vanskeligere å rekruttere nye medlemmer. Dette er delvis fordi det nå er mange flere aktivitetstilbud å velge mellom i samfunnet rundt oss. Det har faktisk blitt en kamp om de tilgjengelige menneskene. En annen grunn er at gjennomsnittsalderen i våre

Eks Stor Sire Einar Brovold

loger jevnt og trutt har økt. Det viser seg vanskeligere å finne noen å be med seg for en som er eldre enn for en som er ung. Hvis man får med seg en gjest, er det gjerne en på ens egen alder. Vi skal ikke gå mange år tilbake i tid før vi observerer at Ordenen ikke hadde Informasjonsaftener i det hele tatt. Og den gang var ekspansjonen faktisk på sitt sterkeste.

– Er det andre sider ditt utvalg er opptatt av?

– Ja, vi er opptatt av alle sider ved logenes og leirenes liv. Det kan neppe gjentas for ofte at alle våre møter må ha klare kvaliteter. Den rituelle del av logemøtene og leirslagningene må ha et høyt nivå. Stikkordene er stil, innhold og mening. Det er selvfølgelig alltid krevende, men derfor er det også givende.

Hvert møte skaper enten opplevelse av at «dette vil jeg ha mer av», eller dessverre den motsatte opplevelse. Gjennom programmet «Den gode Overmester» vil alle ledere av Ordensenheter nå få dette plantet i ryggmargen. Det er først og fremst lederne som har ansvaret for kvaliteten og fremdriften.

Ettermøtene er like viktige som logemøtet, om enn på en annen måte. Ethvert ettermøte må ha et program, et innhold, en etikette som løfter medlemmene ut av den dagligdagse situasjon. Listen av muligheter er så lang at det ikke finnes et ettermøte som ikke kan fylles med liv og mening.

Dette er jo det møtet hvor alle skal og kan bli kjent med hverandre. Opplegg for presentasjon av alle medlemmer kan gi innhold til ettermøter i måneder og år. Foredrag om en rekke relevante emner finnes i hopetall. I alle loger finnes det medlemmer som kan bidra med små og store foredrag og kåserier om en rekke emner. Det er logens og leirens lederne som må finne og frigjøre disse kreftene. Sang, musikk, dikt og andre kunstneriske bidrag er med på å sette farge på det hele. Det er jo summen av inntrykk fra våre logemøter som resulterer i om man føler at dette gir noe positivt som vi ønsker å være en del av.

– Hvordan ser du på ekspansjonen vi står overfor, Per Arild Nesje?

– Utvalget har lagt mye arbeid i å analysere hvem vi er rent aldersmessig. Det tallene viser oss er at gjennomsnittsalderen etter hvert har blitt for høy, noen steder skremmende høy. Konsekvensene av dette merker vi allerede i dag. Hvis vi ikke gjør noe med dette veldig raskt, vil vi se en dramatisk negativ utvikling om ganske få år. Det er hevet over enhver tvil at vi må satse på å rekruttere yngre medlemmer. Her har det skjedd en langsom utvikling over år som vi må stanse. For femti år siden var gjennomsnittsalderen i de fleste loger betydelig lavere og medlemmene rekrutterte stort sett nye medlemmer i aldersgruppen 21 til 40 år. Vi må tilbake til den tiden. Det er ikke noe som tilsier at man må være «godt

Stor Sekretær Leif Castberg Voss.

voksen» for å bli medlem av Odd Fellow Ordenen.

– Hvor alvorlig er dette med den høye gjennomsnittsalder da?

– La meg da først si at dette ikke har noe med enkeltmedlemmer å gjøre. Dette har med statistikk, framskrivning og prognoser å gjøre – altså kalde fakta. Odd Fellow Ordenen har ikke ett medlem å miste. Men skal Ordenen være en kraft i fremtiden, må vi rekruttere på en helt annen måte blant yngre mennesker. Det er den ene siden. Den andre siden er at det som skjer i loger og leire må avspeile også de yngre aldersgruppers være- og livsmåte. Island har jo hatt den ordningen at det er en øvre alder for å bli medlem av Odd Fellow Ordenen. Grensen der er satt til 55 år. Er du eldre og ønsker medlemskap, må dette skje på dispensasjon. Vi trenger ikke en slik grense hvis vi klarer å rekruttere nok yngre medlemmer.

– Er dette noe som er villet eller har det kommet av seg selv?

– Det er ingen som har villet at gjennomsnittsalderen skulle øke slik den faktisk har. Det er en langsom bevegelse som har skjedd av seg selv. Når man blir eldre, rekrutterer man fra egen aldersgruppe. Dette er ganske naturlig. Og dette må vi gjerne fortsette med, hvis vi i tillegg rekrutterer kraftig fra yngre aldersgrupper. Og alt snakket om at yngre mennesker ikke er interessert i verdier, at de ikke kan prioritere det de er interessert i og at de ikke har tid er selvfølgelig vikarierende argumenter som meget lett kan skytes ned. Odd Fellow Ordenen både i England, USA og Norge var opprinnelig en ungdomsbevegelse. Skal den overleve, må den bevege seg i den retningen igjen.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

UNP United Nation Pilgrimage – eller «Pilegrimsreisen til De Forenede Nasjoner» startet i USA i 1949. Det har vært et strålende tiltak for forbrødring og forsøstring og mellomfolkelig samkvem. Tusenvis av ungdom har fått en innsikt i verdensorganisasjonens enorme størrelse og innsats. De har sittet på stolene i plenumsalen, i Sikkerhetsrådet og i andre lokaler som er samleplass og diskusjonsforum for folk fra hele verden. Og de har sett dette merkelige kunstverket av en revolver hvor løpet er knyttet til en knute som et symbol på at freden skal vinne frem over våpnene. Ungdom fra Europa har vært med i de siste vel tredve år. Men selv gode tiltak må fornyes for å leve med inn i fremtiden.

– European Grand Lodge Meeting i Oslo i 2017 trakk konklusjoner om at UNP må fornyes, Morten Buan. Hva fungerte ikke?

– Det er vel ikke spesielt oppsiktsvekkende at et opplegg som har eksistert siden 1949, trenger en overhaling. Det er det generelle perspektiv. Ellers har vel samtlige reiseledere gjennom årene registrert at de europeiske ungdommene er mer modne og et snev eldre enn ungdommene fra USA og Canada. Årsakene til at vi ser oss om etter et annerledes opplegg, er at vi fra Europa

UNP MÅ FOR

ser behovet for et mer aktuelt program for deltagerne. Vi har også et ønske om å bygge en kultur og ledelse i programmet tilpasset dagens samfunn. Den utløsende årsaken til at vi nå iverksetter vårt nye program er at det i USA ble det tatt noen beslutninger med deltagelse som gjorde at selve programmet fikk vanskeligheter i forhold til FN. Dette kan vi beklage, men ikke gjøre noe med

– **Hvordan skal det nye opplegget bli, og hvem skal være med?**

– Det tidligere opplegget var i sin helhet lagt opp av Odd Fellow Ordenen i USA. Nå blir opplegget i sin helhet laget i Europa. Den Europeiske Storloge har hatt en prosjektgruppe

ledet av Europeisk Stor Skattmester Clarence Willberg fra Sverige, Stor Sire Morten Buan og bror Baldwin Waldemarson fra Island. Vår skisse er nå at programmet skal være todelt. Den ene delen blir som tidligere noen dager ved FN-hovedkvarteret i New York med innblikk i FNs rolle og oppgaver. Det gir jo en unik og viktig opplevelse og informasjon. Den andre delen vil fokusere på miljø og verdens energisituasjon og bli gjennomført på Island. Island har vært et foregangsland rundt fornybar energi og miljø. Et slikt opplegg vil sannsynligvis også bli mer preget av Odd Fellow Ordenen enn det amerikanske. Selv om amerikansk historie kan være spennende

NYES

nok, gir den ikke deltakerne noen innsikt i Odd Fellow Ordenens verdimes-sige anskuelser og innsikt i hva en Orden er i sin alminnelighet, og hva Odd Fellow Ordenen er i særdeleshett.

– Hvordan ser amerikanerne på at Europa trekker seg ut av deres opplegg?

– Det vi rett og slett ikke vet er om amerikanerne forsetter med sitt UNP i nåværende form. Når en slik ordning får kraftige skudd for baugen, kan det betyrt to ting. Enten finner man en ny og forbedret form, eller man legger ned denne virksomheten, Hva som vil skje er det bare amerikanerne som kan svare på. Og situasjonen er så vidt ny at det er vanskelig å mene noe om hva som faktisk kommer til å skje.

BILLEDTEKSTER:

TIL VENSTRE PÅ SIDE 14: FN-BYGNINGEN I NEW YORK.

MIDTEN: FREDSMONUMENTET UTENFOR FN-BYGNINGEN I NEW YORK.

ØVERST PÅ SIDE 15: REISELEDER GEIR BRÅTHEN FLANKERT AV EN GRUPPE FLOTTE UNGDOMMER FRA ÅRETS TRUPP AV UNP-DELTAGERE.

– UNP har ikke skapt noen rekruttering av nye Ordensmedlemmer. Hvorfor skal vi fortsette med dette da?

– At UNP ikke ha skapt noen rekruttering er en av kritikkene som har vært reist mot UNP. Når det er sagt, må vi også huske på at de europeiske land ikke har hatt noen innflytelse på pro-

grammet, men egentlig bare vært deltakere i det amerikanske opplegget. Nå får vi et rent europeiske opplegg. I Europa er alle jurisdiksjonene opptatt av positiv rekruttering. Derfor vil det garantert være et aspekt i det opplegget som kommer.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Milepæler

Hun ligger på ryggen i farens fang. Hun ble født for fem minutter siden. I sengen på fødestuen ligger en utslitt og lykkelig mor. Faren vet ikke hvem han skal se på – kvinnen han elsker eller datteren som betar ham så det nesten gjør vondt i hjertet. Den lille nyfødte ser opp med åpne øyne, men hun ser ingen ting. Hun sanser, men vil aldri kunne fortelle om dette øyeblikket. Hun vil høre fra foreldrene hvor vidunderlig hun var og hvilke lykkelige tanker de hadde da det skjedde. Ingen kjenner sin egen fødsel. Vi får høre om den fra andre.

Hun har blitt seks år og er på vei hjemmefra til skolen. Hun holder mammas trygge hånd og på ryggen har hun en ny og fin ransel. Hun har vært på skolen og møtt læreren sin og hun gruer og gleder seg. Det hun tenker mest på er om de andre barna blir hennes venner. Hun er milevis unna tanker om at hun skal gå på skole i ti år før hun senere skal gå tre år før hun senere kanskje skal gå fem år. Eller enda mer. Hun aner ikke hva det vil si å bli 25 år.

Hun har blitt tretten og er på vei til ungdomsskolen i nærheten av der hun bor. Hun er spent på de nye gutter og jenter hun vil møte. Hun gruer seg litt til de første karakterene kommer om noen uker. Hun håper lærerne er flinke, men mest av alt håper hun de er vennlige, at de vil se henne og ta seg av henne. Slik at hun blir trygg og vil trives. Hun vil finne mange hun kjenner fra før og hun synes det er godt å vite. Hun kjenner seg sterk og rolig. De syv årene på barnetrinnet har gitt henne kunnskaper, venner og verdier.

Hun nærmer seg døren til den videregående skolen hun har kommet inn på. Hun var lenge i tvil om hvilket utdanningsprogram hun skulle velge. Foreldrene rådet henne til studiespesialisering for å være sikker som

de sa det. Men hospiteringen på sykehuset hadde overbevist henne om at hun ville arbeide med mennesker som trengte henne, som ville sette pris på henne. Så hun valgte helsefag. Og hun gleder seg til å lære helsestell, anatomi, sykdomslære, psykologi. Hun har fått ros for sin vennlighet og empati.

Hun ser ut av vinduet ned på alle nylig immatrikulerte studenter rundt seg. Hun tar en liten pause i forberedelsene til avsluttende eksamen som skal kvalifisere henne som spesialsykepleier. Det har vært en god og lykkelig reise gjennom videregående, praksis og studier. Alt har vært som hun hadde håpet på da hun søkte i tiende klasse. Hun ser at hennes empati og raushet er ekte og varig. Hun har en egen evne til å se andres behov og vise dem nestekjærlighet.

Hun har nettopp fylt 40 og har sett det meste av menneskenes innerste følelser. I møte med alle hun har møtt som var rammet av keiseren av sykdommer har hun opplevd spekteret av reaksjoner blant pasienter på kreftklinikken. Hun har stått som et lys blant de som var nedbrutt av sorg over å få vite at livet ville være slutt om seks måneder. Hun har sett de som med hevet hode har sagt at de skal vinne kampen og komme tilbake til livet. Hun har sett nederlag og seier, vilje og oppgitthet, gråt og latter. Hun kjenner selv en dyp tilfredsstillelse over å ha blitt sterkere og tryggere og klokere som menneske gjennom å være barmhjertig og omsorgsfull.

Hun går med spenning i kroppen inn i Ordenshuset til Odd Fellow. En fortrolig og hjertevarm kollega inviterte henne til Venneaften som var en udelst positiv opplevelse og hun har et bilde av en gruppe mennesker som ser lenger enn sin egen nesetipp, sine egne behov og sin egen selvtilfredshet. Hun ser fram til kvelden for innvielse og håper hun ville finne de verdier det ble snakket om. Og hun håper inderlig at hun vil bli sett. At hun vil bli hørt. At

hun vil bli brukt. Hun har nemlig så mye å gi. Hun evner å være venn med alle. Hun følte en kjærlighet til medmennesker da hun gikk inn døren til videregående skole og hun har sett kjernen av løgn og sannhet i menneskene i møte med så mange.

Hun ligger i den hvite kisten foran alterringen. Hun har gått av sin siste vakt. Hun har laget sin siste frokost. Hun har plukket sin siste blomst. Hun har sagt de siste ordene til sine kjære. Ingen kjenner de siste tankene hun hadde før hjertet stanset. Hun kan ikke fortelle om sin død. Bare de som står rundt henne vet hvordan hun så ut etter dødsøyeblikket. Foran fremste stolrad står hennes barnebarn. Hun holder en hånd på magen. Hun har termin om tre uker. Hun vet det blir en pike.

I Vennskap, Kjærlighet og Sannhet

Arve Lønnum
Eks OM

VANDRING

Sent en kveld
stiger breen foran oss
som isfjell fra en dyp søvn
En gjennomgang av lys og varme
der tiden som nesten har stanset
risler med kjølige flammer gjennom
seg selv og låser solen i en
hildring over dag og natt
Plutselig en gård, taus
og selvfølgelig - også den
er en gjennomgang av tid, men
et varmt og langsomt lys; slekten
Vennlige, tause tar de imot oss
Ser på våre ubarkete ansikter
at vi kommer fra mørkere dyp
der livet brenner fortere

Stein Mehren

OLAF HALLAN

om leirinstitusjonen

Encampment nr. 1 Jerusalem ble instituert i Baltimore i 1827. Således er Baltimore opphavsstedet både for loger og leire i vår Ordensgren.

Men der stanser også likhetene. Mens logene over hele landet var et sosialt og sikkerhetsmessig nett av dimensjoner som vi neppe kan forestille oss, arbeidet leirene kun med rituelle, verdimesseige og etiske spørsmål. I flere av gradene var noen av datidens mest brennbare etiske spørsmål i det amerikanske samfunn oppe til sterk belysning. USA var en smeltedigel av folk fra en mengde nasjoner, etniske grupper, religiøse avskygninger og kulturelle tradisjoner. Når vi i dag leser datidens leirritualer i USA, blir vi slått over hvor dagsaktuelle og helt nødvendige de var. Den danske Stor Mester Andreas Holck som ble medlem av Odd Fellow Ordenen i USA før han reiste hjem igjen til Danmark, kalte Odd Fellow Ordenen «dette deilige Nutidsbarn». Men det mente han at Odd Fellow Ordenens ritualer var dagsaktuelle for både medlemmene og det samfunn de levde i. Dette var sterkt tilfelle med leirritualene i USA da de ble formet og senere utvikling.

DE EUROPEISKE VANSKELIGHETENE

Da Ordenen kom til Tyskland i 1870, var det krig mellom Tyskland og Frankrike. De tyskerne som kom tilbake fra USA og skulle innføre Odd Fellow Ordenen i Tyskland – dem vi kaller returimmigranter – hadde en mengde erfaringer med logelivet. Det var jo en forutsetning. Men leirens virksomhet må de ha kjent minimalt til, eller ingenting. På den annen side ville Tyskland absolutt ha med seg leirinstitusjonen. Uten den kunne det ikke dannes Storloger i de europeiske landene. Dette skulle vi få merke i Norge omkring 1920. Tyskland ville ha Odd Fellow loger, Rebekkaloger og leir, eller «full pakke» som hadde vært en populær formulering i dag. Dermed ble leiren innført på den måten av tyskerne fikk leirritualene, men ingen innføring i leirtenkemåten, leirens hensikt og dramaturgi.

Leiren i USA ble instituert 6. juli 1827. Det er spennende å lese om hvordan leiren ble utformet som noe helt annet enn logene. Logene hadde et dobbelt siktemål. De skulle gi medlemmene grunnleggende, etiske impulser gjennom innvielsen og gradene. Og i tillegg skulle de administrere datidens hjelpeordninger arbeidsløshet, sykdom, død og hjelp til foreldreløse barn og enker. Den amerikanske Storloge administrerte budsjetter som i perioder var større enn budsjettene til regjeringen i Washington.

DE KLOKE MENNS KOMMENTARER

I den tyske litteraturen fra den tid sies det ikke noe om leirens egenart. Den som var med på å innføre leiren og dermed også instituerte leir nr. 1 Norge i 1919, var Stor Sire Petrus Beyer. Når

vi går igjennom hva han sier om leiren, blir vi stående igjen med at han sier at leiren er en form for samordning av logenes virksomhet. Når vi leser hva den alle steds nærværende Stor Sire Samuel Johnson sier om leiren, ligger

det på nivå med innholdet i Petrus Beyers formuleringer. Det store spørsmålet blir da om de ikke ville si noe mer, eller ikke kunne si noe mer. De to etterfølgende Stor Sirer, Gustav Eriksen og Johan Middelthun, er også forbausende tause og innvier oss ikke i sine tanker om leiren. Selv var begge Hovedpatriarker i henholdsvis tre og to perioder. Den som har sittet som Hovedpatriark i leir nr. 1 Norge i hele fire perioder fra 1929 til 1936, er senere Stor Sire Olaf Hallan (1950-1957). Han er den første Stor Sire som sier noe substansielt i leiren. Og ikke nok med det. På oppfordring fra redaktør Sigurd Folkestad skiver han en meget opplysende artikkel om leiren i Norsk Odd Fellow Blad i 1952. Vi merker raskt at Hallan har fått tak i leirens egenart og særskilte etiske oppgave og hensikt i Odd Fellow Ordenen. Det er jo den verdimesige og etiske siden som har vært leirens særkjenne fra 1827. Det er derfor en glede å kunne presentere Stor Sire Olaf Hallans vurderinger av leirens betydning i vår Orden. Da han skrev artikkelen var det starttidspunktet for etableringen av leir nr. 2 Varde. I dag har vi 28 Odd Fellow leire og 26 Rebekkaleire.

Kjell-Henrik Hendrichs

Kjære bror redaktør!

Du spurte om jeg ville skrive noe om leiren som institusjon for vårt Odd Fellow Blad, og det vil jeg meget gjerne gjøre – særlig av to grunner.

For det første har jeg et sterkt inntrykk av at det blant mange brødre synes å herske en viss uklarhet om leir-institusjonens betydning for Ordenens oppbygging og styrke, ja, blant yngre brødre kan det kanskje spores noe i retning av mangel på interesse? For det annet er leirinstitusjonen, som den virker i dag med en leir og 14 leirforeninger i vårt vidstrakte land, ikke tidsmessig sett i forhold til den utvikling Ordenen har hatt, og leiren kan derfor vanskelig fylle den plass i ordensbygningen som den var tiltenkt av Ordenens fedre.

Alle spør naturligvis: Hva er leiren? – og har da Leir Norge i tankene. Men de er neppe oppmerksomme på at den er en organisasjon innen Ordenen på samme måte som logene.

En organisasjon som riktignok styres etter sine egne lover, men som har de samme utviklings- og vekstmuligheter som logene; dog med den innskrenking som ligger i at kun brødre kan opptas, og disse kan ikke engang søke om opptagelse, men må foreslås av Patriarker av høyeste grad - for så å kalles til leiren. Så spør man: Hva er en leirs oppgave? Svaret er: Å arbeide for logene og Ordenen. Også logene arbeider for Ordenen, men det er en forskjell og den er ikke liten. Logene arbeider mer på det økonomiske plan – om jeg kan si det slik. De samler penger til forskjellige fonds; hvis oppgave er å hjelpe brødre og andre på økonomisk vis – for å si det med Wildeys ord: «Vi byder Eder at besøke

de syke, Hjelp de trengende, Begrav de døde, Opdra de foreldreløse.» En leir har ikke slike oppgaver. Den har intet påbud om å samle fonds til spesielle formål utover det å sikre dens drift, så den kan fylle sin oppgave. En leirs hovedoppgave ligger på det åndelige plan, den søker ved sine gradritualer å stemme menneskesinnet til meditasjon over sitt eget lille jeg og dets plass i universet, for derved å bygge opp den sinnets frihet og ro som kjennetegner det lykkelige menneske. Er ikke det en stor oppgave? Den stiller krav som man uvilkarlig føler seg liten overfor. Krav som egger den søkende – og det er den søkende som først og fremst bør kalles til Leiren.

Men en leir har i større grad enn

logene også en organisasjonsmessig oppgave. Den har sitt bestemte distrikt å arbeide i, og fra distriktets loger kalles dens medlemmer. Den praktiske oppgave – foruten den etiske – er å sammensmelte brødrene fra de forskjellige loger til en forsterket felles innsats til Ordenens beste i distriktet. Det være seg i de enkelte loger, som på steder hvor jordbunnen er forberedt, men ennå ikke utnyttet. Vi har Vestlandstevner og Mørestevner – og intet ville være mer naturlig for en leir enn å ta seg av slike oppgaver i disse distrikter.

Leirinstitusjonen kom i USA, allerede i 1825/26 og var en følge av at interesserte brødre, visstnok fortrinnsvis ex-embedsmenn, følte mangelen av en institusjon som kunne samordne logenes arbeid - og de hadde kanskje også en tanke om å kunne høyne nivået, ikke minst for seg selv. Det bærer oppbyggingen tydelig preg av. Etterhånden utviklet det hele seg til en institusjon som bygget på logene, og som i likhet med disse hadde sitt eget gradsystem og sine egne lover.

Det finnes i lovverket bestemmelse om at det innen et engere distrikt kan dannes en leir, når det er mer enn 5 loger i distriktet, og et minimum av 60 brødre som allerede tilhører en leir. Man fant med andre ord et slikt virke område som et naturlig arbeidsfelt for en leir – og det sier seg selv at under slike forhold har også en leir mulighet for å kunne arbeide effektivt og derved knytte de forskjellige loger sammen ved å ha sine møter vekselvis hos disse.

Vi har i Norge kun en leir. Til å be-

gynne med var nok også dette riktig. Man må erindre at Ordenens første forsøk her i landet slo feil, og når man så kom i gang igjen var det naturlig ved Leir Norges institusjonering – da det kun var to loger – å bruke denne som et samlende mellomledd til styrkelse av ordenen. Jeg tror det må sies at Leir Norge har løst sin oppgave til fullkommenhet i disse år. Ikke bare ved sine regelmessige besøk, men også ved at den stadig har søkt å holde en god kontakt med patriarkene gjennom de forskjellige leirforeninger. Men nå er situasjonen vesentlig endret fra 1919. Leir Norge arbeider i dag under forhold som meget snart er uholdbare. Det er foreløpig 14 leirforeninger, og med den retning ordenens utvikling har hatt vil det om noen år bli fler. Leir Norge kan ikke makte å besøke alle disse. Derfor må vi gå over til, for eks. for Møres vedkommende, å slå leir i vekselvis Ålesund, Molde og Kristiansund for hele distriktet – og for eks. vekselvis Stavanger og Haugesund. En tanke kunne det være om leirforeningene gikk opp i større enheter, for eks. en leirforening i Møre og en i Rogaland, en for Vestfold-Telemark og en for Østfold osv. Det er for øvrig de som mener at en leirforening på steder hvor der kun er en loge ikke er heldig, idet en slik leirforening lett kan dominere logen – noe som skader til begge sider.

Leir Norge reiser nå 4–6 uker pr. år, og selv om den kan makte å gi gradene, så kan den ikke med sin beste vilje makte å være det effektive sentralledd som den skal og bør være ifølge lovene,

for å fremme og styrke Ordenen. Det er heller ikke lett å planlegge reisene av hensyn til embedsmennens private gjøremål.

Når Leir Norge reiser, blir den alltid mottatt med begeistring og glede overalt – og med en enestående gjestfrihet. Dens embedsmenn har alltid inntrykk av at patriarkene synes de får noe, hvilket ligger i ritualenes natur og den resonnans de har i menneskesinnet. Dessuten vil et samvær med brødrene – med diskusjon mann og mann imellom om ordensspørsmål – alltid gi impulser til begge sider, og verdien av disse kan ikke vurderes høy nok.

Leir Norges besøk vil nok savnes der hvor det kommer en ny leir, men samarbeidet får en bred basis og impulsene utenfra vil fortsette å komme fra annet hold – fra Storlogen.

Vårt land er vidstrakt. Det tilsier desentralisasjon. De forskjellige distrikter har sin egenart. Den ivaretas best av distriktes egne folk. Det naturlige vil derfor være at det i hvert distrikt, hvor det er en utpreget samfølelse, er en leir som i pakt med folkets lynne og i forståelse med. Storlogen samordner og fremmer Ordensarbeidet.

Det er interessant å arbeide med tall. De er aldri tørre – settes de sammen gir de alltid et bilde som man kan lære av. Sverige er et land, omtrent dobbelt så stort som vårt eget, med ca. 7 mill. innbyggere. Det har noe slikt som 23 000 Odd Fellows i ca. 125 loger med 12 Leire. Skulle det være umulig for oss å fremskaffe noe slikt som 10 000 Odd Fellows fordelt på det nødvendige antall loger, med noe mindre antall i hver, som følge av vår sterkt utpregede individualitet? Danmark har greid det. De har samme folketall som oss, men allikevel nesten 10 000 Odd Fellows. For så å ta mønsterlandet USA. Det har 1 600 000 Odd Fellows. Settes befolkningen til 180 mill., svarer det til ca. 0,9 pst. Er Norges befolkning 3 mill., blir det for vårt vedkommende 27 000 Odd Fellows.

Meget er ugjort her – og det er kanskje de som påstår at det er umulig. – Da vil jeg få bringe i erindring Fridtjof Nansens ord: «Intet er umulig; det umulige er bare noe som tar litt lengere tid». Leirinstitusjonens utvikling vil i vårt land, når man tar hensyn til de spesielle forhold, være den løftestang som bringer medlemstallet mot større høyder; ja, kanskje høyder av uanede dimensjoner.

La meg minne om et velkjent ord: «Må Norge bli et Odd Fellow rike, det lover vi i dag».

Olaf Hallan
NOFB nr. 3/1952

NÅ SER VI KONTURENE AV **ODD FELLOW III**

Høsten 2016 gikk startskuddet for innsamlingen til den nye redningsskøyta, Odd Fellow III. Etter en bred høringsrunde i alle distriktene, ble det bred enighet om at dette skulle være Landssaken. Landssaken skal kulminere med Ordenens 200-årsjubileum i 2019, og med «dåp» i Oslo, og deretter en stor reise langs kysten til Bodø hvor båten skal stasjoneres.

NÅ MÅ PENGENE SENDES INN

Det er i mange loger et stort engasjement i gjennomføringen av landssaken. Skal vi lykkes må den enkelte loge finne sin metode og form for å kunne samle minst kr 1000,- pr. medlem. Vi har som kjent et mål å samle inn 24 millioner og halvparten innen utgangen av 2017. Vi ber derfor logene overføre innsamlet og tilgjengelig beløp innen 1. desember. Minner om muligheten for skattefradrag på beløp over kr 500. Der er fristen for innsendelse 1. november. Nærmere informasjon om landssaken på www.oddfellow.no.

«Vi nærmer oss nå 2,5 millioner nå på landssakskontoen så det er et godt stykke igjen før vi er der vi skal være» sier kansellisekretær Helle Aandahl som er koordinator og ansvarlig for landssaken i kanselliet.

SKATTEFRITAK

Gaver på mer enn kr 500 kan trekkes fra på skatten til giveren. For at dette skal skje i 2017, må gaven være registrert før 1. desember, og gjerne i god tid.

DE MANGE TILTAK OG IDEER

Rundt omkring i landet – bokstavelig fra fjord til fjell – setter loger i gang tiltak for å samle penger til denne nyvinningen i redningsarbeidet. De fleste ser vel på sjøredningstjenesten som et arketypisk kystfenomen som stort sett skjer langt til havs. Men da glemmer man at Redningsselskapet har båter både på Mjøsa og på innsjøen Femunden.

HVA SKJER I KRISTIANSAND?

Rebekka- og Odd Fellow logene i Kristiansand arrangerte Åpen Dag i Marvika med godt besøk og fantastisk resultat. Alle logene i Kristiansand har jobbet aktivt med «Landssaken 2016-2019» helt siden det ble kunngjort at Redningsselskapet var vår partner i Landssaken. Med stor iver og entusiasme har Kristiansandslogene hatt fokus på å bidra til Landssaken og å profilere Odd Fellow Ordenen i Kristiansand. Og med god hjelp av Halvor Rismyr i Redningsselskapet, har de lagt opp et fantastisk program for denne dagen. Økonomisk resultat – netto overskudd rett under kroner

35.000.- som går til Landssaken. Bare ett ord å skrive: Fantastisk.

STOR AKTIVITET I DRAMMEN

Drammen er en by i sterk forandring. Elvefestivalen har blitt et helt nytt innslag. Helgen 25.-27. august 2017 gikk årets Elvefestival av stabelen i Drammen. De fire logene i Drammen, Rebekkaloge nr. 78 Hebe og nr. 29 Iris, samt nr. 29 Drofnum og nr. 64 Olaf Hallan gikk sammen om å ha en stand ved siden av Redningsselskapet ved Bybrua på Bragernes lørdag 26. august.

ORKANGER TEGNER SEG PÅ ODD FELLOW KARTET

Orkdal Broderforening arrangerte en familiedag hos Terna Båtklubb på Orkanger lørdag 20. mai. Odd Fellow Ordenens representanter fikk gode tilbakemeldinger på arrangementet og spørsmål om dette gjentar seg, og det vil vi ta en snarlig evaluering av. Vi fikk innfridd målsettingen om god inntjening og synliggjøring av Odd Fellow Ordenen i Orkanger.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

ORDENSHUSET I BERGEN

22
48

«Intet er mer permanent enn det midlertidige.» sa Winston Churchill. Det har han rett i. I 91 år hadde Odd Fellow Ordenens loger og leire i Bergen bodd midlertidig på fem ulike adresser. Det første leieforholdet i Håkons gate 39 varte knapt ett år. Så ble det ni år i Neumannsgate 11. Etter det ble det nesten tre år med leie i Olav Kyrres gate 7 før det ble gjort et kjøp i Olav Kyrres gate 49. Etter trettiseks år var dette lokalet alt for lite, og

lokalene i Lille Markevei 18 ble anskaffet «som en midlertidig ordning». Denne midlertidige ordning varte i 17 år til 2009.

Nå har Ordenhuset vært å finne i Krabbedalen 66 siden det ble innviet i 2009. Og her det er det rom for aktiviteter, om ikke i all evighet som man noe raust formulerte det tidligere. Men at dette er «fremtidens hus» er det knapt noen som er uenig i.

DEN VANVITTIGE REISEN I 1918

I 1918 gikk det mot slutten av den første verdenskrig. Optimismen steg og de første Odd Fellow loger utenfor Kristiania skulle etableres. Det ble planlagt at den danske Stor Sire Petrus Beyer med embedsmenn skulle reise fra Kristiania til Trondheim. Der skulle loge nr. 3 Eystein institueres. Så skulle delegasjonen reise videre langs kysten ned til Bergen for å instituere loge nr. 4 De Syv Fjelde. Og som siste etappe skulle loge nr. 5 Vesterlen i Stavanger institueres. Ja slik var planen og reiseruten. Men på grunn av et forrykende uvær i januar 1918 ble det hele kastet om. Delegasjonen kom til Stavanger og instituerte Vesterlen 21. januar. Deretter kom de seg til Bergen og instituerte De Syv Fjelde 23 januar. Endelig kom de seg til slutt til Trondheim og fikk instituerte loge nr. 3 Eystein 27. januar 1918. Vi kan gå ut

fra at den gamle mannen, Petrus Beyer og hans sikkert like utslitte Storembedsmenn takket sin skaper for at de endelig kom tilbake til det flate Danmark etter å ha opplevd vinterstormene i det barske og fjellrike Norge.

DET FØRSTE OG ANDRE ORDENSHUS

Håkonsgate 39, eller søstrene Gadd's hus, var et ønsket sted å være for den nye Odd Fellow logen. Men logen ville nødig leie, men heller eie. Men for å kjøpe må det være en selger. Og på det strandet forhandlingene. Dermed var den nye loge husløs etter mindre enn et år. Men et nytt sted ble kjøpt, nemlig Neumannsgate 11, og i disse lokalene ble logen frem til 1927. Nå var det imidlertid også en Rebekkaloge som skulle ha lokaler idet Rebekkaloge nr. 5 «De Syv Stjerner» var instituert i 1921.

DE MANGE FLYTTINGER

I 1927 måtte de to logene på flytting igjen. De gamle lokalene var ikke tilfredsstillende på noen måter. Men nytt Ordenshus betød også omkostninger som logene løste gjennom ekstrakontingenter.

Kong Olav III Kyrre er Bergens grunnlegger. Og i gaten oppkalt etter ham, riktig nok på to adresser skulle Bergenslogene nå ha sitt domicil fra 1927 til 1992, altså i 65 år. Først fikk logene lokalene sine Olav Kyrres gate 7. Dette var lokaler hvor Ordenen skulle leve seg gjennom «de harde tredeåra» med betydelige økonomiske vanskeligheter og okkupasjon av huset under siste krig. Men det var også i disse lokalene logene skulle revitaliseres etter krigen. Da ble det en slik vekst i antall medlemmer at lokalene ganske snart ble for små. Og i 1956 flyttet logene til lokalet i Olav

Logesalen fra Olav Kyrres gate 49.

Den store logesalen.

Kyrres gate 49, et lokale som erfarne Odd Fellows fortsatt husker som et sted med karakter og atmosfære.

Da Ordenen flyttet inn i Lille

Markevei 18 i 1992, var dette en midlertidig løsning. Huset var en relativt moderne teglstens- og betongbygning, og det heftet ikke den type bygnings-

messige problemer som de gamle bygningene i Olav Kyrres gate hadde representert. Men det var klart for alle at med mange loger, to leire og en be-

tydelig aktivitet, var bygningen i utgangspunktet for liten. Men lokalene ble innredet og tatt i bruk «enn så lenge» som det het den gang. Etter hvert ble man vant med trangboddheten, men det varte ikke lenge før alle følte sterkt på plassmangelen. Denne trangboddhetsfølelsen har bare økt med årene.

Etter hvert ble plassmangelen i Lille Markevei ganske prekær for den daglige ordensvirksomhet. Det var abso-

lutt ingen mulighet for å ekspandere på en ønsket og god måte. Dermed ble presset på å finne en løsning stadig sterkere.

NÅ SER VI KONTURENE AV «FREMTIDENS HUS»

Det var et betydelig antall prosjekter som har vært vurdert og analysert og endog innkjøpt gjennom årene. Det er nær sagt ikke et bygningskompleks i

Bergensområdet som ikke har vært til synfaring. Men etter nærmere vurderinger gikk man fra dem. Det har nesten vært som en Prøyssensvis med «en er for ung, en er for gammel, en er for stor og en er for liten». Erfaringene fra alle de tidligere ordenshusene i Bergen er at de har vært i minste laget allerede ved innflytting. Noen klare krav måtte være til stede, nemlig minst to brukbare logesaler, selskapslokaler av tilstrekkelig størrelse og for øvrig

Forværelset til den store logesalen i Bergen er kanskje det eneste forværelset i Norge som både prinsipielt og praktisk fyller forværelsets funksjon i en logesal i Odd Fellow Ordenen.

arealer til å vokse i. Ikke minst kreves god tilgjengelighet og godt med parkeringsplasser. Det er goder som moderne Ordenshus ikke kommer utenom. I tillegg måtte prosjektet ha en levelig finansieringsramme. Langsomt ble ett objekt valgt ut som tilfredsstillte de krav man hadde satt opp.

«SE NÅ STÅR HUSET FERDIG»

Krabbedalen 66 har ikke bare én, men to fullgode logesaler. Den ene er blant landets største og den andre av mer vanlig størrelse. Det betyr i klartekst at logene og leirene i Bergen har fått rituell plass til å boltre seg som kan sammenlignes med det beste i landet. Kapasiteten er altså mer enn doblet for så vidt at man kan variere mellom en stor og en liten sal.

Fredag 11. september 2009 innviet Stor Sire Harald Thoen den store salen i samsvar med Ordenens eldgamle Innvielsesrituale som er så godt som uforandret gjennom mer enn 150 år. I den store salen var det benket 207 mennesker ved Innvielsen uten at det på noen måte virket overlesset eller trangt. Salen er rektangulær, men med avkuttete hjørner slik at den fremstår som en oktagon. Salens grunnfarge er diskret blått og embedsstoler i sort, plassert mellom to solide doriske søyler. Dette gir rommet en hevnning og romfølelse som kommer til å bli ytterligere forsterket når det mer permanente antall stoler på 120 skal gi det daglige inntrykk. Denne salen er også utstyrt for bruk både for matriarker og patriarker.

Lørdag 12. september 2009 ble den lille salen innviet etter det samme

ritualet. Denne salen gir med letthet god plass til 70 deltakere. Det er dermed en sal som for alle gode formål kan nyttes til vanlige logemøter for de fleste loger.

Salen er rektangulær og holdt i behagelige pastellfarver som på ingen måte vil ta oppmerksomheten bort fra det rituelle arbeid, men understøtte dette.

I begge salene er det brukt stoler, ikke benker. Dette gjør at enhver ominnredning for forskjellige formål blir forenkelt i forhold til å bruke faste benker. Stolene i begge saler er av høy komfort. Indre Dør i begge saler ligger til høyre for Undermesterstolen og til venstre sett fra Overmesterstolen.

HVA MED RESTEN AV ORDENSHUSET?

Ordenhuset har fått en imponerende bankettsal på om lag 500 kvm. Salen er lett rektangulær og hvor den ene langveggen er prydet med et gigantmaleri fra Gamle Bergen med Domkirkespiret som noe av et landemerke, og med en karakteristisk bryggekonstruksjon til venstre som ikke gir rom for tvil om av vi er på det fiskerorienterte og handelsivrige Vestlandet med Bergen som hovedstad.

Selv med over 200 mennesker til bords, er salen mer enn romslig til det dobbelte om det hadde vært behov for det. Huset har en grunnflate på 735 kvm med et bruksareal på 1985 kvm og det hele står på en tomt på nærmere fem mål. Over inngangen er det et flott skilt med Odd Fellow Ordenen i tillegg til de tre kjedeled i rødt. Dette vil lyse imot enhver som kommer til bygningen. Huset har i tillegg kontorer,

møterom, kjøkken, anretning, lagerrom og et øvingsrom for rituell arbeid.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

«Hvordan er du som DSS fornøyd med Ordenhuset slik det er i dag, og hvilke utfordringer ser du fremover?»

Som DSS er vi i dag meget fornøyd med vårt Ordenshus. Det fremstår meget funksjonelt og brukervennlig. Vi har gode store logesaler, og i tillegg store og gode møterom. "Sangerloftet" som brukes til øvelse for korene. Vi har flotte og romslige selskapslokaler og to fullt utstyrte kjøkken. Det største har utstyr tilsvarende cateringbruk. Vi har et frivillig korps av brødre og søstre (driftsutvalget), som sørger for å innkalle til jevnlig dagnader slik at huset fremstår pent og ryddig både innvendig og utvendig.

Jeg, Grethe, var selv medlem i byggekomiteen i årene 2007-2009 og representerte i denne perioden Rebekkasøstrene, det var en både spennende og utfordrende tid.

Det er klart at en av våre største utfordringer har vært den store økning i medlemskontingenten, noe som nok har medført at vi har mistet noen medlemmer. Det at huset også ligger litt utenfor bykjernen, ca 7-10 min med bil, har nok også hatt sin virkning.

Når det gjelder tiden fremover, så tror jeg nok at den største utfordringen vil være å få rekruttert nok medlemmer, slik at det ikke blir ytterligere økning i vår allerede høye årskontingent (gjennomsnittlig ca kr 3900,- pr år)

Men, jeg har alltid sagt at «om 20 år er allting glemt». De som da er nye vil komme til å si: «Jammen var de fremtidsrettet de som sørget for at vi fikk dette huset!»

Jeg, og bror DSS Ove, har derfor stått tro på at vårt Ordenshus i Krabbedalen 66 fortsatt om 20 år vil fremstå som et godt sted å være.

TEKST OG FOTO: ARNE GLOMDAL

FAKTA:

I 2014 – 2016 gav Odd Fellow Ordenen 300.000 kroner til opplæringen av et kull, med henblikk på førerhund og servicehund. Kullet ble trenet på Veiviseren hundesenter i Vestby. Det ble en førerhund og en servicehund. Vi har tidligere presentert førerhunden og dens eier Camilla Andersen. Nå har vi vært på besøk hjemme hos servicehunden Wish, og dens eier Tove Seth, på Jeløya.

Den lille hunden som ble den store hjelper

Da DTK besøkte Veiviseren Hundesenter i Vestby i februar 2014, var kullet kun noen uker gamle. Vi la merke til en sort dame bakerst i kurven, litt mindre enn de andre. Det var Wish. Hun var som et prematurbarn. Lett mobbet av de andre. Den dag i dag merkes det at hun er nervøs i enkelte sammenhenger. Men det var hun som ble en av to tjenestehunder. Hun er den lille hunden som ble den store hjelper. Wish er fortsatt mindre enn servicehund flest, men for Tove Seth er hun perfekt.

– Jeg har ikke behov for en hund som skal bære tungt eller trekke rullestolen, forteller Tove. – Det jeg trenger er en som kan åpne dørene, plukke opp det jeg mister eller hente avisen eller en bok. Men det aller viktigste er det psykiske. At den er der når jeg er langt nede eller har smerte.

– Jeg har av og til fantomsmerter i skulderen, etter å ha amputert venstre arm. – Kort etter at Wish kom til meg måtte jeg rett og slett legge meg på grunn av fantomsmerter. Da kom Wish opp i sengen og la hodet på skulderen jeg hadde vondt i. Hun lå der i en time, varmet og lindret smerten. I tillegg var den psykiske virkningen ubeskrivelig.

Tove Seth er gift med Truus Bertijn. Hun kommer fra Nederland. De har vært gift i elleve år, men kjent hverandre i 20. De bor i en enebolig

hvor alt er på et plan. Tove har god hjelp av sin ektefelle, men må også ha personlige hjelpere. Hun er lam fra brystet og ned og har kun en funksjonell arm. Den andre er amputert.

Men la oss vende blikket mot Wish. Vi får demonstrert noe av de daglige tingene Wish gjør. Telefonen ligger på salongbordet et stykke fra der Tove sitter i rullestolen. Telefonen ringer. – Wish, apport telefonen, sier Tove. Wish er raskt ved bordet, henter telefonen og gir den til Tove. I det Tove svarer får Wish en godbit.

I neste oppgave henter Wish en avis, så en bok. Den er litt tung og uhandterlig for bittet, men det går fint. Så følger en vanskelig oppgave. Hun skal plukke opp et bankkort. Den er lei, men hun klarer det og.

– Jeg mistet kortet mitt en gang i en

Å hente telefonen er en av de lette oppgavene.

butikk, forteller Tove. – Jeg merket det ikke, men Wish plukket det opp, sto på to og gav det til meg. En annen gang ble jeg, og flere med meg, virkelig imponert. Vi var på Skjærhallens brygge. Det var masse mennesker der. Plutselig merket jeg at Wish var borte fra sin plass ved siden av rullestolen. Jeg kalt på den med denne lyden, (en pipelyd fra rullestolen). Straks var hun på plass, med to av mine små støtteputer i munnen, som jeg hadde mistet uten å merke det. Noen hadde sett at hun gikk mellom menneskene et godt stykke fra rullestolen for å plukke de opp.

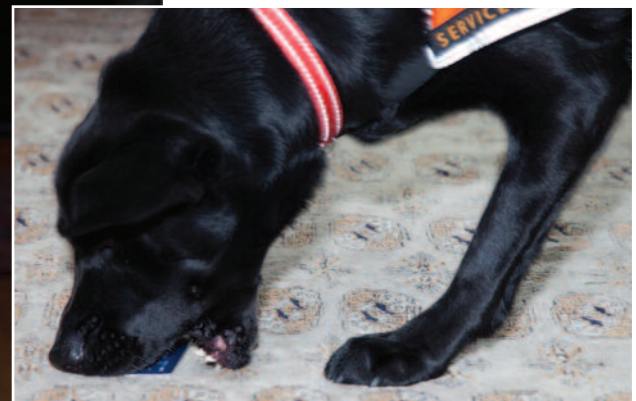
Til tross for sitt store handikap er Tove Seth (68) en aktiv dame. Nå er hun tilbake i politikken etter flere års fravær. Nå for Høyre. Før var det Kristelig Folkeparti. – Men når jeg skulle gifte meg med henne, gikk jo ikke det, sier Tove med en lite blick på ektefellen Truus. Tove er varamann til bystyret i Moss, sitter i felles kirkelig råd og i helse- og sosialstyret. Wish er med over alt. Er det lange møter, får

Tove går ofte tur sammen med Wish. Av og til er også ektefellen Truus med. Her er de utenfor huset sitt, men ofte går turen ut i naturen.

Wish åpner gjerne døren for sin eier.

Til og med et lite bankkort plukker Wish opp om Tove skulle være uheldig å miste det.

hun slippe. Likedan ved konserter med høy lyd. Det liker ikke Wish.

Tove har aldri hatt problemer med å komme inn med Wish i butikker eller på restauranter. Det hender noen spør, men når de får se vesten med servicehund er det i orden.

En servicehund trenger ro for å konsentrere seg om sine oppgaver. Men hun må også ha fri og bare være familiehund. Tove har en sønn fra et tidligere ekteskap og har to barnebarn på 5 og 11 år. Det var viktig med en lang og forsiktig tilnærming. De er veldig forsiktig enda, og spør: – Bestemor, kan vi kose med Wish? Det gjør de, men veldig rolig. Det er en glede å se dem sammen.

– Det er viktig å holde dressuren ved like, forteller Tove. – Det hender at jeg må heve stemmen og si: Nei, ikke sånn! – Men langt oftere og viktigere er det å begeistre henne med positive bemerkninger.

Tove har vært rullestolbundet siden 1967. Sin første servicehund fikk hun

først i 2006. –Det var fantastisk. Men i tillegg til all hjelp jeg fikk, ble jeg også personlig sterkt knyttet til Binna, som den hunden het. Når vi måtte la den slippe, fulgte jeg henne helt fram. Det var riktig og godt for både meg og Binna.

Da sa jeg at jeg aldri skulle ha hund igjen! Det var sikkert.

Men, hundetreneren min mente det annerledes. Etter en tid lot jeg meg

Kontakten med barnebarna er rolig og nær. Foto: Privat.

overtale til å søke. Søknaden ble innvilget og etter 16 dagers samtreningkurs ved Veiviseren, var vi klar for å bo sammen. Kalenderen viste april 2016. Jeg har ikke angret en dag. Wish er fantastisk.

La meg få takke de som gir støtte til opplæring av service- og førerhunder. I mitt tilfelle Odd Fellow Ordenen. Det står stor respekt av det dere gjør. Tusen takk!

PS: Noen husker kanskje NRK-serien «Datoen»? Der var Tove Seth en av tre deltakere.

ORD ER NØDVENDIGE FOR Å FORSTÅ — OGSÅ I EN ORDEN

Da Odd Fellow Ordenen lå i støpeskjeen, ble det vi i dag kaller loger, kalt for flere forskjellige ting. De ble kalt for clubs og friendly societies. En klubb er et vel brukt ord på norsk og kjennes igjen i syklubb og bridgeklubb. «A friendly society» har vi ikke direkte oversettbare ord til, men vi kan kalle dem «vennskapsforeninger», selv om det sier lite om hva de egentlig i sin tid var. Odd Fellow Ordenen kunne ha kalt sine loger for klubber. I tidligere tider var det ikke uvanlig å kalle logenes noe mer uformelle sammenkomster for klubbaffen.

VALG AV ORD OG BEGREPER

På den tiden Odd Fellow Ordenen ble dannet, var det en rekke kollektive tiltak med ulike navn. I Norge fikk vi en sammenslutning som het Spareforeningen Bien. I spareforeningen var målet i stimulere til jevn sparing blant medlemmene. Felleskjøpet blant bøndene har noe av samme rot. De eldste banklignende foretak i Norge tok vare på korn, solgte og forvaltet det.

OPPRINNELSEN TIL BEGREPET LOGE

Når Odd Fellow Ordenen kalles som rituelle universer for loge og leir, ligger det lange utviklingslinjer bak. De opprinnelige «loggia» var avlukker hvor

medlemmene kom sammen. Så langt vi kan se, skjedde slike samlinger i de store katedralenes sidekapeller hvor medlemmene kunne være for seg selv. En loge er jo et slikt «avlukke» hvor medlemmene kan være for seg selv. I starten fant man slike avlukker i vertshus, gjerne i annen etasje hvor det var mer avsondrede selskapslokaler. Da Ordenen fikk egne logelokaler – det første i 1831 – ble logesalen utviklet til et rituelt univers hvor logens ritualer fikk utfolde seg i et nytt og ukjent omfang. Langsomt ble logesalen utviklet til den formen vi finner den i dag.

OPPRINNELSEN TIL BEGREPET LEIR

Leiren er oversettelsen av det amerikanske ordet «encampment». Det kan nærmest oversettes med militærleir. Bildet er at matriarker og patriarker er på stadig vandring i et krevende og uforutsigbart terreng hvor man aldri vet hva man møter på vandringen. Det er jo et godt bilde på alle menneskers liv, uansett hvor trygge vi føler oss. Fra starten i 1827 til i dag, har leirslagningen vært under stadig utforming. Generasjonene har jo ulike oppfatninger og erfaringer med hva livsvandringen innebærer. Leirslagningen er et rituelt univers på samme måte som logesalen er et annet rituelt univers.

TO RITUELLE UNIVERSER

Etter hvert som vi får bedre historiske kunnskaper og innsikter, ser vi at logesalen og leirslagning som rituelle universer var tenkt helt forskjellige. Det ene – logesalen – har sine røtter i europeisk arkitektur og kulturtradisjoner fra middelalderen til i dag. Vi kan lett identifisere en rekke idehistoriske utviklingslinjer som gjør salen umåtelig interessant og talende.

Leirslagningen har sine røtter tilbake til midt-Østen for minst 4.000 år siden, men er også påvirket av amerikanernes erfaring med å erobre dette gigantiske kontinentet. Og leirslagningene henter impulser fra alle verdens deler hvor mennesker har levd sine liv på en krevende og kjempende måte.

Derfor er det ikke bare riktig, men sterkt beskrivende og normerende at Odd Fellow Ordenen har to sterkt ulike, rituelle universer.

KUNNSKAPER OM LOGESALEN SOM RITUELT UNIVERS

Selvfølgelig får alle medlemmer av Odd Fellow Ordenen innføring i logesalens symboler og artefakter gjennom innvielser og sine tre grader. Men det er en erfaring at de færreste får en systematisk gjennomgang av logesalen, og hva som er opprinnelsen til grunnkonseptet og til de mange

LOGESALSEMINARENE:

OKTOBER 2014	OSLO
JANUAR 2015	TRONDHEIM
APRIL 2015	BERGEN
NOVEMBER 2015	ARENDAL
FEBRUAR 2016	OSLO
MARS 2017	GJØVIK

KOMMENDE LOGESALSEMINAR 2017:

21. OKTOBER 2017	TROMSØ
4. NOVEMBER 2017	SANDEFJORD
11. NOVEMBER 2017	FREDRIKSTAD

**HVIS DU VIL VÆRE MED PÅ NOEN AV DE TRE
OVENSTÅENDE SEMINARER, TA KONTAKT
MED DE STEDLIGE DISTRIKTS STOR SIRER.**

enkeltfaktorer. Det er heller ikke mange som har reflektert over hvilke alternativer som foreligger i valg av form og farge i logesalen. For den som kjenner til de om lag hundre logesaler i Odd Fellow Ordenens hus i Norge, vet at faktisk ikke én sal er lik en annen. På den annen side fungerer de fleste aldeles utmerket som rituelle universer. Det er heller ikke noen stor bevissthet om at søstre og brødre bruker salen på litt forskjellig måte.

TRE LOGESALSEMINARER HØSTEN 2017

Fra det første logesalseminar i Oslo i

2015, har nå snart over tusen medlemmer av vår Orden deltatt i et slikt seminar. Det betyr at tusen medlemmer har fått en helt ny og annerledes innsikt og forståelse for logesalen som rituelt univers. En av de tidligste deltakerne sa etter seminaret: «jeg kommer aldri til å gå inn i en logesal på samme måte som før, etter dette seminaret!»

Det første av høstens seminarer kommer i forbindelse med instituering av Regionalt Odd Fellow Akademi i Tromsø. Seminaret er tidfestet til lørdag 21. oktober i Tromsø. Det andre seminaret finner sted i Ordenshuset i Sandefjord lørdag, 4. november. Det

tredje seminaret finner sted i Ordenshuset i Fredrikstad, lørdag 11. november. Er du interessert, ta kontakt med Distrikts Stor Sirene som kan gi nærmere informasjon om påmelding og andre opplysninger.

POSITIV OG NØDVENDIG KUNNSKAPSSPREDNING

Det er en rekke områder av landet hvor vi ennå ikke har hatt seminarer. Det er å håpe at medlemmer over hele landet skal få tilbud på disse seminarene som er en frukt av arbeidet i Norsk Odd Fellow Akademi.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

EN STORLOGEPERIODE GÅR MOT SLUTTEN

– Hvilke saker syns du fortjener størst oppmerksomhet i perioden fra 2014, Morten Buan?

– Styrkelse og Ekspansjon er en av Odd Fellow Ordenens største utfordringer. I denne perioden har vi hatt stort fokus både på rekruttering og å beholde nåværende medlemmer. En egen spesialdeputert Stor Sire har med et eget utvalg fått et vidstrakt mandat om å utvikle tiltak for å sikre logenes ekspansjon. De har kommet med en rekke anbefalinger blant annet en manual for venneaften. Vi ser allerede at følger logene de foreslåtte tiltak, får de en positiv medlemsutvikling. Mange er i god driv, men fortsatt er det for mange loger som har store utfordringer med tilstrekkelig rekruttering.

Det er fortsatt behov for å ha fokus på nye loger, og kanskje leire på steder hvor det er langt mellom Ordenshusene. Den norske befolkning er i forandring. Flere bor i byer og tettsteder enn tidligere. Flere får høyere utdanning enn tidligere. Og langt flere flytter stadig på seg enn tidligere og folk skifter yrke og bopel mye oftere enn tidligere. I tillegg reiser mange av våre eldre medlemmer ut av landet for kortere eller lengre deler av året. Dette skaper nye utfordringer som vi ikke har hatt før. Å fange opp nye trender i befolkningen gir oss innsikt i og forståelse for de største utfordringene vi må løse. Det som tidligere var godt ordensarbeid i rekruttering, kan bli dårlig arbeid i dag. Slikt er det i alle forhold. Tidligere metoder og teknikker, blir foreldet og må erstattes med en fremtidsrettet forståelse med nye teknikker og metoder. Men det aller viktigste er å ta vare på de medlemmene vi har, både eldre og yngre gjennom å skape gode logemøter. Jeg tenker da både på det rituelle i logesalen og på felleskapet og stemningen på ettermøtet.

Skal vi få den type styrke som vår Orden trenger, må også vi ha levende og meningsfulle ritualer både i loger og leire. En av de mest markante og nyskapende satsingene på kunnskap er opprettelsen av Norsk Odd Fellow Akademi i 2011. Allerede etter så kort tid har Akademiet gitt en rekke viktige impulser. Prosjektet «Den Gode Over-

Morten Buan ble valgt til Stor Sire i 2010. I løpet av de fire årene fra 2010 ble det iverksatt en rekke tiltak i samsvar med langtidsplanene. I 2014 ble Morten Buan valg for sin andre periode. Nå går denne perioden mot slutten. Da er det grunn til å se hvilke saker som er fulgt opp, og hvilke saker som er nye. Dette gir også en oversikt over hva som er de meste aktuelle saker i en så særegen bevegelse som en verdibærende Orden. De Tre Kjedeled har hatt en samtale med Stor Sire Morten Buan omkring disse mange oppgavene.

Et av de store tiltakene i siste Storlogeperiode er bygging og innvielse av Odd Fellow Barnebyen i Malawi.

mester» er det største og mest omfattende ledelsesporsjekt som Odd Fellow Ordenen har hatt. Og kjernen i dette ledelsesprosjektet er nettopp verdier og etikk. Odd Fellow Ordenen sprang i sin tid ut av en etisk basert selvhjelpstanke. I vår tid er Ordenen blitt mer et verksted for etisk refleksjon. Dermed blir akademiets Institutt for etikk og arbeidet med kapellanens embedsinnhold sterkere vektlagt enn noen gang tidligere. Kunnskapsrike medlemmer får helt klart mest ut av sitt ordensmedlemsskap.

– Du sier noe om levende ritualer. I hvilken retning tenker du da?

– Ritualer er kommunikasjonsformer og kommunikasjonsmidler. Våre ritualer skal påvirke Ordenens medlemmer med verdier og tenkemåter som de skal kunne ta med seg ut i dagliglivet. Alle de ordenene jeg kjenner til bruker ritualer som formidlingsform. Det er også meget velkjent at formidlingsformen kan bli foreldet og dermed hindre kommunikasjonen av budskapet. Skolen er det beste eksempelet på dette. Skolen forandrer sin kommunikasjon hele tiden. Det er en dramatisk forskjell på allmueskolen fra 1739 til den digitale skole anno 2017. Å holde på skoleinnholdet fra 1739 ville ha vært umulig, i tillegg ville det ha vært en læringsmessig katastrofe. Dette er en av årsaken til at vi har oversatt patriarkenens leirritualer, som opprinnelig var ganske preget av dansk språk, til et moderat, men moderne norsk. Slikt stoff får ikke førstesideoppslag i dagspressen. Men vi vet at også andre ordener har foretatt ganske

betydelige revisjoner av sine ritualer. Dette gjør vi ikke for å forandre ritualene, men for å bevare og gjøre ritualene mest mulig forståelig for moderne mennesker. Gjør vi ikke slike revisjoner, vil ritualene langsomt, men sikkert miste sitt grep på tilhørerne og medvanderne.

– Da du ble valgt som Stor Sire var vel en av de mest sentrale perspektivene at vi skulle få til et kunnskapsløft i Odd Fellow Ordenen. Hvordan vurder du dette etter nærmere åtte år?

– Jeg ser det slik at vi har fått mange kunnskapsløft i hele vår Orden. Noe av det første vi tok fatt på og som allerede var i godt gjenge, var effektivisering og modernisering av alle administrative rutiner. Digitalisering og å gjøre mest mulig av arbeidet «papirfritt» frigjør jo ressurser. Focusprogrammet har jo revolusjonert arbeidet for de fleste embedsmenn i loger og leire. Nå har vi et moderne, effektivt og administrativt verktøy. Dette er den administrative og tekniske siden av Ordensarbeidet som alltid må være førsteklasses og moderne. Den andre store delen av kunnskapsløftet er opplæring og utvikling av alle embedsmenn. Enhver loge og leir er en komplisert konstruksjon. Hvis hele konstruksjonen skal fungere optimalt, må alle deler samvirke på en kunnskapsrik måte. Det tredje området som det er arbeidet mye med er utviklingsprogrammene til alle gradene i loger og leir. Vi kjenner til et betydelig arbeid i mange loger over hele landet for å gi medlemmene en pedagogisk tilrettelegning av innholdet i gradene. I 2010 utnevnte jeg en Spesial

Deputert Stor Sire for Kunnskapsløftet som nettopp skulle drive dette arbeidet videre.

– Ordenen omtaler jo seg selv annerledes i dag enn forholdsvis få år siden. Er dette en kosmetisk forandring eller innebærer den noe reelt annerledes?

– Begrepet «en verdibærende Orden» begynte å ta form for om lag tyve år siden. I dag brukes det over alt. Da må vi spørre hva som var omtalen av Ordenen tidligere. Den gang brukte de alt for ofte begrepene hemmelig og lukket. Disse to ordene hadde heftet ved både Odd Fellow Ordenen og andre fra 1700- og 1800-tallet. For Odd Fellow Ordenen sluttet den å være hemmelig både i England og USA på midten av 1800-tallet. I dag er det bedrifter og virksomheter i Norge som virkelig kan kalles hemmelige fordi de har en rekke hemmeligheter. Det finnes også mange kretser av mennesker som er hermetisk lukket for andre. Det er derimot ikke noe ved Odd Fellow Ordenen som er hemmelig, bortsett fra at vi holder våre ritualer internt. Og vi er åpen i den forstand at alle som søker om opptakelse i vår Orden gjør det av fri vilje og etter forutgående informasjon. Derimot er Odd Fellow Ordenen meget sterkt preget av samfunnsgagnlig verdier som vi forteller om og sprer i mest mulig positive vendinger. Ordenen satser på å stå frem som det den faktisk er, nemlig en verdibærer. I denne sammenheng er det viktig at å være verdibærer blir noe virkelig og opplevd, og ikke en tom floskel.

ØVERST T. V.: Institueringen av Norsk Odd Fellow Akademi i 2011. ØVERST T. H.: Fra det første HM/HP-seminaret i 2011. NEDERST T. V.: Nettavisens redaktør, Eks OM Erling Nord-sjø. NEDERST T. H.: Fra institueringen av leir nr 26 Arkipel i 2013.

– Odd Fellow Ordenen har lange tradisjoner i sine utadvendte sosiale tiltak. Allerede i 1912 igangsatte logene et sosialt prosjekt hvor de bygde en institusjon for barn av syfilitiske foreldre. Nå synes det jevnlig å bli satt i gang sosiale landssaker. Er disse kommet for å bli?

– Ja, nå står vi midt oppe i kanskje den største landssaken noen sinne. Disse landssakene er felles løft for hele Ordenen. Denne gangen er målet å samle inn penger til en ny redningsskøyte til Redningsselskapet. Nå vet jeg ikke om ordet «skøyte» er et dekkende begrep for det avanserte og tekniske vidunder som en slik båt er. Den nye båten har en langt større rekke-

vidde enn Odd Fellow og Odd Fellow II, og er konstruert for å operere i de verste stormer. Den blir utstyrt med det absolutt mest moderne utstyret. Dette blir både en markering og en synliggjøring i forbindelse med våre tre forestående jubileer. For det første skal vi markere at vår gren av Odd Fellow Ordenen i 2019 er to hundre år. Samme året, på høsten, er det hundre år siden leirinstitusjonen kom til Norge, og i 2020 fyller Den Norske Storloge hundre år. Sjøsettingen av den nye redningsskøyta «Odd Fellow III» som skal stasjoneres i Bodø, markeres langs hele kysten. Med denne innsatsen markerer vi våre budord på en god og synlig måte. Og

så må vi ikke glemme at vi i vår nære fortid har vært med på å reise to Odd Fellow barnebyer – både i mellom-Amerika og i Malawi i Afrika. Lands-sakene skal være materialisering av våre fire budord. Å oppdra og utdanne de foreldreløse er et av de mest sentrale budordene vi har.

– Kommunikasjon er et stikkord i enhver organisert størrelse. Hva er din vurdering av kommunikasjonsutviklingen i vår Orden?

– Det er en kjensgjerning at kommunikasjon er som livspusten i en organisasjon.

Jeg har hatt som mål å bygge en større nærhet og kontakt i Ordenen

ØVERST : Studiegruppe i anledning NOFA-prosjektet «Den gode Overmester». **UNDER TIL VENSTRE:** Deltakere på NOFA-symposiet 2017 går ombord i Skibladner. **OVER:** Alle valgte og utnevnte Storembdsmenn for perioden 2014–2018.

spesielt gjennom Distrikts Stor Sirene men også ved å ved å invitere Storrepresentantene til Storlogen. Distriktsråd over hele landet tar en Oslotur hvor de besøker Stor Sire, Kanselliet, Museet og får informasjon og anledning til å drøfte sine lokale saker i et bredere perspektiv. Disse besøkene kombineres gjerne med logebesøk eller leirbesøk i en av logene eller leirene som holder til i Stortingsgaten 28. Dette er en brikke i et stort og omfattende kommunikasjonsnettverk. I løpet av en storlogeperiode har jeg hatt som mål at samtlige distriktsråd, og dermed samtlige Storrepresentanter, får besøke Ordenens stamhus. Foruten den fysiske kontakt der Storlogens embedsmenn deltar i ulike arrangementer og møter, har nettet fått en stadig viktigere rolle i kommunikasjonen. Omkring 2008 fikk vi Nettavisen som blir lest av stadig flere,

også utenfor Ordenen. Antallet loge- og leiraviser øker. Vi vet at kontakten mellom vennelager både innenlands og utenlands er levende. Ikke minst er bruk av de sosiale medier med Facebook både sentralt og lokalt på logenivå, viktige kommunikasjonskanaler.

– Hvordan ser du på det internasjonale Odd Fellow arbeidet i tiden fremover?

– Vi kan konstatere at Ordenen i USA ikke har noen heldig utvikling. Her er ikke stedet for å analysere hvorfor, men vi konstaterer at utviklingen er uheldig. Derfor var det så viktig at vi i 2006 fikk etablert Den Europeiske Storloge. Ikke minst Eks Stor Sire Harald Thoen skal ha en vesentlig ære for at dette kom på plass etter mange år, stor innsats, og i tide. Den Europeiske Storloge feiret sitt tiårsjubileum i Oslo nå i mai måned 2017.

Med en del justeringer av strukturen som passer mer til det moderne Europa, synes Grand Lodge of Europe (GLE) nå å ha fått en tjenlig form. Vi har utfordringer med ekspansjon i Europa. Polen har fått sin nye Storloge. Arbeid foregår i Estland. Norge har fått en rolle i å sonde situasjon i Ukraina. Og Danmark arbeider i Spania. Situasjonen i Tyskland er ikke god. Men med GLE har vi nå fått et tjenlig samordningsverktøy. En spennende mulighet er at de europeiske jurisdiksjoner lager sin egen variant av UNP-programmet. Det vil være et europeisk initiativ. På en rekke andre områder er det nå samarbeid mellom de europeiske jurisdiksjoner som vi ikke har sett før, avslutter Stor Sire Morten Buan sin oppsummering.

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

RÅDSPRESIDENT DAGMAR HALVORS

Jeg vil forsøke å gi en orientering, som kanskje følger ethvert tenkende menneske gjennom livet. For tenkende mennesker er det så ofte et hvorfor? eller hvortil? som kaller til ettertanke. Således vil kanskje naturlig også det spørsmål før eller senere gjøre seg gjeldende for noen hver av oss:

Hvilken betydning, hvilken verdi har Odd Fellow Ordenen for meg?

Svaret blir meget forskjellig.

- Det er skuffede Odd Fellows, som nærmest betrakter det som et misgrep at de gikk inn, og finner det hele så betydningsløst at de har trukket seg tilbake og medlidende smiler av det hele.
- Det er begeistrede Odd Fellows, som ikke finner lovord nok for alt hva de mener å skylde denne Orden.
- Og det er dessverre fornærmede Odd Fellows.

Under alt dette er imidlertid vår Orden og vår loge alltid den samme, den arbeider uforandret i de samme former, etter samme system, med samme mål og etter samme idé, og er således en konstant faktor.

Spør man etter andre faktorer, må det vesentlig være disse to som gjør seg gjeldende: For det første mentalitet og logeånden, og for det andre den enkeltes innstilling overfor Odd Fellow Ordenen.

La oss se litt på logeånden. Det er stor forskjell på den. Man kommer inn i en loge og kjenner seg straks hjemme. Man kommer inn i en annen loge og blir nok kjent, men er i grunnen like fremmed. I en loge merker man likesom en hellig glød, noe som griper og river oss med. I en annen virker det hele overfladisk og kaldt forretnings-

Rebekkaloge nr 6 St. Veronika ble instituert i Ålesund i 1922. Logen feiret sitt 25-årsjubileum i pinsen 1947. Det ble den største samling av Rebekkasøstre etter Frigjøringen i 1945. Til feiringen kom det gjester fra hele landet, og fra California og Danmark. Dagmar Halvorsen ble valgt som den andre Rådspresidenten i Rebekkarådet i 1945 etter Signe Mohn. Dagmar Halvorsen hadde dette embedet frem til 1954. I sin stort anlagte tale til forsamlingen i Ålesund, presenterer hun sine vesentlige synspunkter på Odd Fellow Ordenens mål og hensikter. Talen er verd å studere den dag i dag.

Vel møtt her, alle kjære søstre. Jeg hilser hver enkelt av dere i V. K. & S., og håper at disse dager her i Ålesund må gi oss glede og et

minne for livet.

Mine søstre.

Odd Fellow Ordenens formål er:

«At utbrede Vennskapets, Kjærlighetens og Sannhetens grunnprinsipper mellom menneskene, å undervise dem i kjærlighet til Gud og deres neste og lære at ord ikke er nok, men at disse lærdommer må omsettes i handling, for at hver enkelt etter sin evne derved kan bidra til menneskets forbedring og fullkommengjørelse.»

SENS TALE

messig. Ritualet blir overalt fulgt nøyaktig, men i en loge bringer det alltid noe nytt. I en annen loge får man kanskje ingenting. Det hender at man ved et enkelt besøk i en loge kjenner seg helt uberørt, men i en annen åndelig beriket. Det kan være slik at første inntrykk – ansiktene, stemmene, måten å være på – virker overbevisende sympatisk eller usympatisk på en. Men, hvis logen er besjelet av den rette logeånd skulle dette være av forbigående art slik at det ikke blir avgjørende for den betydning Odd Fellow Ordenen har for oss søstre.

Logeånden derimot, den ånd som bærer og preger det hele samvær, den ånd som møter oss i ritualets gjennomførelse, under embetsmennenes og søstrenes delaktighet hver især, denne ånd bestemmer for en meget vesentlig del svaret på spørsmålet «Hvilken betydning Odd Fellow Ordenen har for den enkelte».

Hvis logeånden er gjennomtrengt av overfladisk vanetretthet, som med resignasjon arbeider seg tungt og uberørt gjennom vårt skjønne ritual, fordi det må så være, hvem kan da vente at det skal vekke, og virke inspirerende på arbeidsslitte sinn?

«INGEN BLIR GREPET UTEN VED DEN SOM SELV ER GREPET»

Derfor kan ikke dette unngå å måtte bli et maningsord for hver og en, som har tro på Odd Fellow Ordenens dype, religiøse oppgave, et maningsord til hver især om å bidra sitt til at den rette logeånd gjennomstrømmer. alt og alle. Man må ikke spøke med Ordenens høye idealer og funksjoner, det hellige skal være hellig, embedet selv det ringeste, i akt og ære. Må forståelsen herav vise seg i den glød og levende interesse som besjeler søstrene, alt skal skje verdig og med den personlighetens konsentrasjon som gjør det naturlig å innforlives hver i sitt kall. Da høynes logens nivå og utvikles den sjelskultur for hvilken det er det selvfølgeligste i verden at adelskap forplikter.

SVARET PÅ SPØRSMÅLET BLIR:

Søstrene får hva logen virkelig gir. Derfor kan det for en ikke uvesentlig del være logens skyld at resultatet for enkeltes vedkommende er så fattig at de går trett. Vi gavnes selv som særlige og villende mennesker, og vi gavner vår loge og dens fremtidsmuligheter

ved å se denne sannhet i øynene og være på vakt. For logen kan - besjelet av en inspirerende logeånd - bli årsak til at søstre finner seg selv, får tak i livsverdier som gir livet mening og mål, fornyes til å leve idealene V. K. - & S. i stadig rikere fylde.

Hva det angår den enkeltes innstilling, vår egen innstilling, så er det forskjellige refleksjoner som melder seg. Det er en lov for enhver idealistisk bevegelse at enten griper den sinnet vårt, ansporer, løfter oppad – eller også gripes man ikke, blir interesseløst sløve og blir stående stille, hvilket faktisk betyr tilbakegang.

Noen hver av oss har nok hatt den sørgelige erfaring som øves gjennom vanens sløvende makt. Men er man oppmerksom på denne vanens innflytelse, er det anledning til å gardere seg, og neppe noensinne er det så påkrevet å gardere seg mot denne makt som når det gjelder ideelle livsverdier, hvor faren ved å miste er dobbelt stor, fordi skaden blir så stor.

Når her er nevnt dette, så er det for å fremheve hvordan vanen kan sløve og dermed endre vår innstilling overfor Odd Fellow Ordenen.

Man hører, uten å høre, ser, uten å se, deltar, uten å delta.

SVARET PÅ SPØRSMÅLET

– Hvilken betydning har Odd Fellow Ordenen for den enkelte? Det kommer an på hvordan søsteren er innstillet.

Hvis en søster, sløvet av vanen, er innstillet på ikke å gi vår Ordens skjønne ritual og vektige symbolikk rom i sin sjel, da kan det hele bli mere til skade enn til gagn.

Man skal heller ikke glemme ansvaret for nye medlemmer.

Hvorfor får vi dem med, hvis vi ikke mener at Odd Fellow Ordenen har noe å gi? Det ville ikke være meget V., K og S. i det. Men mener vi at logen virkelig har noe å gi, gjelder så ikke dette også oss selv?

Søker man innenfor Ordenen makt eller ære, gods eller gull, ja, så søker man forgjeves. Tror man at en Odd Fellow loge er en forening eller klubb til fornøyelse, tror man feil, og kan ikke trives der. Men søker man å lære det gode for det godes egen skyld, har man ikke banket forgjeves på Ordenens dør.

Strid innenfor logen eller Ordenen må og skal være bannlyst. Enhver uoverensstemmelse må kunne ordnes i fred og fordragelighet, ellers blir - og kan ikke Ordenen bli - et over hele verden omspennende broder- og søstersamfunn, som med sine tusener av

kjedeledd søker å løfte menneskene opp i et høyere etisk plan. En Odd Fellow må alltid huske på at man er innviet til universal selvoppofrende tjeneste for nestekjærligheten og barmhjertighetens lære.

Kjeden er sinnbilde for Ordenens verdensforbund, lenken smies inn i kjeden, lenke til lenke, og år for år.

Vi som er her tilstede ved denne 25 års-fest, vi er takknemlige for at vi er blitt en lenke i den norske Odd Fellow Orden. I verden i dag behøves mer enn noensinne krefter som vil forsøke å nærme menneskene til hverandre godhet og forståelse. Vi Odd Fellows har lovet dette. Det er en stor oppgave som er gitt oss, og la oss forsøke å gjøre vår innsats.

Men, viljen og arbeidet må begynne hos oss selv, selvisheten må vi være kommet utenfor, først da kan arbeidet med vår Ordens lære spredtes videre.

Den sterke tilstrømning av nye medlemmer etter frigjøringen er en rekord i Ordenens historie. Derfor er vi stor takk skyldig, men det er ikke bare kvantiteten det kommer an på. Skal vår Orden få den fasthet og styrke som vi alle håper på, kommer det an på medlemmenes kvalitet. Det er våre forhåpninger at det store tilskudd skal bety økning i kraft og åndelig styrke. Hva tiden fremover vil bringe oss, er skjult - uvissheten er tidens «signatur».

Måtte den tross alt bringe oss Odd Fellow Ordenens ønske «Fred på jorden, fred mellom samfunnsklassene». La det bli slik at «Vennskapets og Kjærlighetens hellige og ømtålelige planter kan vokse og utveksles. Vi som er gått inn for Odd Fellow Ordenens tanker og idealer, på oss hviler det å føre verket videre frem det verk som våre forfedre i Håp og Tro begynte.

**Lær oss, når vi laget skille,
mildt å dømme, sterkt å ville,
være tålsum i det små -
men i alt det store stå
enig, varmt og sterkt tilsammen
og for allting trofast, Amen!**

TANKER OG INNSPILL OM *rettferdighet*

TEKST:
EKS OM
ERIK HOLMEN

36
48

EN INNLEDNING

I en tidligere artikkel i De Tre Kjeleledd ga jeg til beste hva Aristoteles mente måtte ligge til grunn for å inngå i etikken. Han mente at etikk kun blir uttrykt gjennom handlinger, gode handlinger. Riktignok er det jo slik at etikk bare kan vises gjennom handling, men dette var bare sluttstasjonen av hva Aristoteles sa om etikk. Hans utredninger om etikk legger til grunn at det å være et etisk godt menneske alltid vil være startpunktet for gode etiske gjerninger. Aristoteles legger altså vekt på å gjøre.

Thomas Aquinas fulgte dette opp i sin utlegning om moral. Hans syn på etikk hadde mer fokus på det å være enn det å gjøre gode handlinger. Han var mer opptatt av hva som formet et menneskes karakter og hva som kultiverte et menneske til gode disposisjoner. Thomas var mindre opptatt av konsekvensen uttrykt i form av gode handlinger. Nå må ingen tro at de gode handlinger er mindre verdt enn karakterdannelsen. Det er ikke tilfelle. Aristoteles er handlingsorientert, mens Thomas er mer holdningsorientert.

TANKER OM RETTFERDIGHET

Rettferdighet er en viktig dyd innen etikken. Rettferdighet er en de fire kardinaldydene: visdom, måtehold, mot og rettferdighet. Det er blitt hevdet at rett-

ferdighet er en rettesnor for de andre dydene. Det er ikke uten grunn at forskning og tenkning rundt begrepet rettferdighet har pågått helt fra antikken til vår tid.

Rettferdighet innebærer erfaringer. Men rettferdighet innebærer også kunnskap, visdom og følelser. Vi sier at rettferdighet er et normativt begrep. Det vil si at det enkelte mennesket selv må danne seg et bilde av hva rettferdighet består av. Mennesket må tilegne seg erfaring, kunnskap, visdom samt kultivere sine følelser for å utvikle et mest mulig objektivt syn på begrepet rettferdighet. Et forsøk på å lage en matematisk formel for hva som er den absolutte rettferdighet har aldri blitt laget og vil nok heller ikke kunne lages.

OM BARN OG RETTFERDIGHET

Som besteforeldre har vi lært, på den mest virkelighetsnære måte, hvordan barn tenker om og opplever rettferdighet. Med en viss forbauselse registrerer vi at våre barn og barnebarn i ung alder utvikler tanker og meninger om rettferdighet. Rettferdighet blir fort deres sterkeste dyd. Der hvor andre dyder som de lærer, blir noe lemfeldig etterlevd, er rettferdighet en dyd som de alltid kjemper for og som de aksepterer som ønskelig og nødvendig. Barn er spesielt opptatt av rettferdig fordeling. Deling av alle mulige goder skal deles likt. Det er likhetstanken som betyr alt i barns verden. Denne likhetstanken kan forfølge oss inn i alderdommen. At likhetstanken etterhvert får flere nyanser, er en konsekvens av dannelsen av god karakter og at kunnskaper, visdom og følelser utvikler seg i mer moden alder.

Aristoteles delte rettferdighet opp i to teorier: Rettferdighet i gjengjeldelse og rettferdighet i fordeling. Aristoteles la også til grunn at en form for likhet måtte gjelde i alle rettferdighetsteorier. Han sa at like tilfeller må behandles likt og ulike tilfeller må behandles ulikt. Dette har vært akseptert i ettertid frem til Opplysnings-tiden. På 1700-tallet ble rettferdighet i fordeling og hensyn til hva som skulle være premissene for fordeling, sterkt endret. Aristoteles hadde aldri noen tanker om at

borgernes egenskaper skulle gi vedkommende noen rett til noen av samfunnets goder. Aristoteles skjelnet mellom egenskaper og fortjeneste. For Aristoteles var derfor svaret at enhver skulle få etter fortjeneste. Fra 1700-tallet og fremover ble rettferdighet et drøftingstema for økonomer, politikere og filosofer. Begrepet rettferdighet ble et område for forskning og utvikling av mange nye teorier og innfallsvinkler. Fordeling som et rettferdighetsprinsipp, ble fra nå av vesentlig bredere anlagt. Likhet som var grunnleggende viktig i antikkens tenkning, ble ikke lenger like toneangivende.

DE MANGE TYPER RETTFERDIGHET

Det ble utviklet teorier om hva som skulle være gjenstand for fordeling. Men det store spørsmålet ble etter hvert: «likhet i hva»? Det kan dreie seg om likhet i inntekt, arbeid, velferd eller status og likhet basert på resultat, ressurs, mulighet og innsats for å nevne noen faktorer. Det ble videre forsket rundt temaer som internasjonal rettferdighet og generasjonsrettferdighet. Ulike filosofiske retninger som eksempelvis utilitarisme og libertarisme ga helt ulike svar på hva rettferdighet er.

KONSEKVENSER AV RETTFERDIGHET

Praktiseringen av rettferdighet i dagens samfunn er i hovedsak knyttet til to områder. Det ene er i politikk og det andre i rettsvesen. Rettsvesenet arbeider med spørsmål om rettferdighet i gjengjeldelse. Like hendelser skal dømmes likt, ulike hendelser skal dømmes ulikt. Det er en interessant observasjon at fra begynnelsen av det 20. århundre og frem til 1970-årene betraktet rettsvitenskapen begrepet rettferdighet som metafysisk og som noe følelsesladet og uvitenskapelig. Rettferdighet var i lang tid et ikke-tema i utviklingen av rettsvitenskapen. En viktig del av diskusjonen innen jussen er om vi også skal se på konsekvensene av en straff, eller om vi bare skal straffe fordi man har fortjent det. I sine ytterpunkter inneholder den første en fremtidsvurdering av konsekvensene mens den andre er mer bakoverskuende

og vurderer kun den eller de hendelser man skal straffe for. Hva som vil bli betraktet som juridisk rettferdig vil derfor kunne variere.

I politikken er fordelingsprinsippet et fremtredende utgangspunkt i drøftelsene av hva som er rettferdig. Fordeling av samfunnsgodene er politikernes vanskelige oppgave. Politikere, økonomer og filosofer er enige om at samfunns-goder skal fordeles. Men hvilke kriterier som skal ligge til grunn for fordelingen reiser store og nærmest uoverstigelige uenigheter. I dagens politiske arbeid om rettferdighet, dreier det meste seg om hvordan man mest rettferdig skal dele samfunnets goder mellom individer og grupper.

RETTFERDIGHET I VÅR TID

I dagens debatt om rettferdighet er det filosofen John Rawls (1921-2002) som det oftest henvises til. I sin bok «The Idea of Justice» fra 1971 satte han frem en teori som han kaller «rettferdighet som rimelighet». I denne teorien forsvarer han et samfunn hvor ulikheter i rettferdighet er tillatt og akseptert dersom en slik forskjell kommer de svakeste til gode. Rawls lente seg noe på filosofen John Lockes (1632-1704) idéer om en tenkt kontrakt mellom stat og individ. En slik kontrakt er – kort sagt – inngått under et slør av uvitenhet.

Han understreker at teorien kun kan anvendes på nasjonalt nivå. Han definerte en «grunnstruktur». Denne innbefattet begreper som frihet, selvspekt, lovverk og eiendomsforhold som alle mennesker må ha for å kunne realisere sin livsplan. I hovedsak sier Rawls at denne grunnstruktur er en oppgave for de nasjonale institusjoner. Kravet er at alle skal få og behandles likt. En slik grunnstruktur mente Rawls bare eksisterte internasjonalt, og hans teorier skulle derfor ikke anvendes på internasjonale områder. Rawls teori kan i sin grunn oppfattes egalitært, men den åpner for sosiale og økonomiske forskjeller dersom det er til fordel for de svakeste.

Det har i de senere år kommet en teori som aksepterer fordeling som et rettferdighetsinstrument, men man avviker fra prinsippet om fordelingslikhet.

Den kalles «kapabilitetsprinsippet». Med kapabilitet tenker man på den evne og mulighet som et menneske har for å gjøre visse aktiviteter og hva som derved kan oppnås i livskvalitet. Et par grunnleggende spørsmål er:

- **Hva er et menneske i stand til å gjøre og hva kan det være?**
- **Hvilke reelle muligheter finnes det for mennesket til å gjøre og være det det har kapabilitet til?**

Denne teorien er tenkt som en rett-

ferdighetsteori. Men den er kanskje mer en teori om frihet. Man har frihet til å velge ulike levemåter. Man kan velge hvilke kapabiliteter man vil få oppfylt og hvilke man ikke bryr seg om. Rettferdighet i denne sammenheng krever et normativt syn på det virkelige liv et menneske kan ha og som det har kapabilitet til å oppnå. I denne sammenheng menes det at rettferdighet ikke bare skal dreie seg om en søken etter perfekte sosiale og økonomiske institusjoner. På denne bakgrunnen åpner dette prinsipp opp for politikk og politiske diskusjoner. Problemet er at det er vanskelig å bestemme hvilke kapabiliteter som er grunnleggende, og som skal inngå i prinsippet, og når de eventuelt er oppfylt.

DE MANGE RETTFERDIGHETER

De aller fleste rettferdighetsteorier innebærer en form for fordelingslikhet. Den absolutte fordelingslikhet er utopisk. Den mest ekstreme formen sier at alle individer skal få nøyaktig lik del av samfunnets goder, uansett hva deres behov er og hva de yter til fellesskapet. En teori er at ressurslikhet vil bidra til et utjevnet samfunn. Med ressurslikhet menes at alle i en utgangsposisjon skal tildeles de samme mengder av goder. Problemet oppstår når ressursene skal anvendes til å produsere velferd. Noen individer har iboende egenskaper som gjør at resultatet blir bedre for disse enn for de andre. Det kan være arbeidslyst og innsats, intelligens, kunnskaper og kanskje bare flaks i forvaltningen av den tildelte ressurs. Dette vil til slutt skape så store ulikheter, noe som samfunnet sannsynligvis ikke kan tolerere. Man glir derfor lett over i det som kalles mulighetslikhet. Innen teorien om like muligheter tar man høyde for at ressurstildelingen må korrigeres. Det vil si at individuelle egenskaper må korrigeres for, dersom man vil oppnå en mest mulig nøytral mulighetslikhet. Innsats, intelligens, kompetanse, arbeidslyst, kunnskap og hell kan bli vurdert kompensert for i resultatmålingen. Hvor langt man skal gå i å korrigere individuelle egenskaper er som alltid utsatt for diskusjon. Filosofen Lars Fr. H. Svendsen har lansert tre posisjoner for mulighetslikhet. Den minimale, den moderate og den radikale.

Stort sett er det den minimale posisjon som de fleste kan enes om. Her legger man til grunn at etnisitet, tro, alder og kjønn ikke skal influere negativt på ens muligheter. Intelligens og kompetanse er de egenskapene som et individ kan benytte i konkurransen. Dette vil de aller fleste kunne enes om. De to andre posisjonene, den moderate og radikale, innebærer at myndighetene i ulik grad skal gripe inn i sosiale og talentmessige sammenhenger på måter som er et demo-

krati fremmed. Her vil man tilstrebe at staten tar bort fordeler som kommer av sosial bakgrunn og talentmessig nivåforskjeller. Videre vil forskjell i arbeidsinnsats, intelligens og i kunnskaper ikke bli tillatt å skulle gi noen fordeler. Konsekvensene av dette betyr vel at familien som en institusjon må avskaffes og at staten tar seg av all barneoppdragelse.

Minimumsposisjonen innen mulighetslikhetsteorien er så langt man kan gå for ikke å kollidere med frihetsrettigheter i et liberalt demokrati. Sammenholder vi teorien om likhet i muligheter med kapabilitetsprinsippet har vi kanskje et fundament som det kan arbeides med.

Tar vi for oss den mest radikale posisjon av mulighetslikhet vil vi være veldig nært noe som kalles resultatlikhet. Med resultatlikhet menes at alle til slutt skal motta samme mengde goder. Den underliggende moralske tanke er at alle er likeverdige, og at de dermed bør motta samme mengde goder. Sannsynligvis er det ikke så mange som føler seg tiltalt av denne teorien. Teorien sier at i et samfunn hvor velferdsnivået er lavt, og hvor alle får like mye av godene, er å foretrekke fremfor et samfunn hvor alle har mye mer, men hvor noen får mer andre. Likhetstanken vil her være et hinder for et høyere velferdsnivå. Teorien om at resultatlikhet skal være malen for sosial og økonomisk rettferdighet i et samfunn har, som for de andre teorier, derfor sine mangler.

Vi har her sett på noen av de mange teorier som gjennom historien er blitt utviklet med hensikt å belyse begrepet rettferdighet. Vi startet med å si noe om våre barn og barnebarns forhold til rettferdighet. I et barns øyne er situasjonen veldig klar og oversiktlig. Rettferdighetsprinsippet blir betydelig mer komplisert i de voksnes virkelighet. Vi har som oftest ikke med en tosidige posisjon å gjøre, men en betydelig mer mangfoldig og komplisert situasjon. Vi vil ofte komme i et dilemma hvor vi finner en god rettferdighet i det tosidige forhold, men hvor de pluralistiske forholdene blir urettferdige. Den sosiale og politiske situasjonen internasjonalt kan ofte gi oss slike konflikter. Og en slik konflikt vil ikke bare være et problem mellom det nasjonale og det internasjonale, men også mellom ulike situasjoner internasjonalt.

Rettferdighet er en praktisk oppgave. De filosofiske og økonomiske teorier kommer etterhvert inn i den politiske virkelighet. For politikken kan det synes å være viktigere å arbeide for å fjerne konkrete onder enn det å prøve å realisere abstrakte goder. I sluttfasen vil vi alle falle ned på egen dømmekraft når vi skal utrede rettferdighet.

OM Å BEGRAVE *de døde*

38
48

Len Orden som både hadde begravelseskasse og i budordene formante om å begrave de døde, ville det være påfallende om man ikke skulle delta i en brors begravelse. Past Grand Sire John A. Kennedy har skrevet et notat om den første kjente Odd Fellow begravelse i USA, og gir oss en øyenvitneskildring om hvordan den artet seg. Her skal vi gjengi hovedtrekkene. Seremonien bygget neppe på noen tradisjon, men var et forsøk både på å gjøre den ordensmessig meningsfull og gi tilskuerne et imponerende inntrykk. Til dette lånte man sikkert mye fra den amerikanske folklore:

«Tidlig på vårparten 1823, falt Andrew Wark, et medlem av Franklin Lodge no. 2, ved et beklagelig uhell

overbord fra sin fiskebåt og druknet. Man fant kroppen hans. Den ble fraktet til hans bolig i Baltimore for å gjøres klar til gravferden. På begravelsesdagen sa enken til meg at gravferden ville foregå om natten ettersom det samfunn mannen var medlem av begravet sine medlemmer ved midnatt. Begravelsen skulle starte kl 22, og sammen med et betydelig antall venner var jeg presis til stede. Logen var imidlertid ikke så tidlig ute, men i romslig tid. Et musikkorps med seks-syv instrumenter gikk foran logen. Prosesjonen kom gående som et stort lys, passerte broen og lyste opp gatene som de passerte gjennom. For et utreinet øye kunne det se ut som om de 70-80 menn som samlet seg foran avdødes hus kom i fullstendig uorden.

Den førende embedsmann, sannsynligvis Ceremonimesteren, var den eneste av følget som vi kjente noe til fra før av. Han het Ezekiel C Gill og var veskemaker. Vi kjente ham bare litt. Han var travelt opptatt med å ordne rekkene med brødre, noe vi trodde at han ikke klarte. Vi tok skammelig feil.

Vi visste ikke at «en god orden» i denne sammenheng betydde at det ikke skulle være mer enn fem brødre i hver rad og ikke under noen omstendighet ha et likt antall rader i hver gruppe. På en slik måte kunne alle se at de var Odd Fellows. (Oddetall alle veier. Forfatterens anmerkning)

CM Gill arbeidet hardt for å få orden på rekkene av brødre og for å få «oddetallskabalen» til å stemme. Embedsmenn og brødre hadde regalier

med kapper, hatter, stolaer, kraverregalier og forkleregaler i hvite, sorte, blå og røde farver. Kappene virket som om de gjennomgående var laget for menn av en større fasong. Det samme gjaldt hattene som var designet som konge- og prinsekroner. Hver embedsmann bar et embedsinsignium i hånden.

Seks eller syv av mennene syntes å være preget av dyp sorg. Disse gikk midt i følget. De hadde sorte sørgebånd hengende fra hattene sine og helt ned til bakken. De bar 8-10 fot lange sorte trestaver med en kule på toppen, også disse med sørgebånd.

Alle som ikke bar emblemer eller

andre gjenstander hadde en brennende fakkel i hånden. Noen av faklene kom fra et firma i nabolaget, andre var laget for anledningen. Noen var brukt før. Klokken 23 ble kisten båret ut og plassert på en bårevogn. Bårevognen ble så plassert i midten av følget. De som bar de sorte florumvundne stavene plasserte seg som om de hadde vært kistebærere. Følget satte seg så i gang mot kirkegården i langsomt tempo og med høytidelig musikk. Avstanden var en god kilometer og denne ble tilbakelagt slik at hele prosesjonen var fremme omtrent ved midnatt. Kisten ble så stille senket i graven. Ikke

ett ord ble sagt, men hver enkelt av brødrene kastet en eller to skuffer jord på kisten inntil graven var fylt opp. Så snudde følget og dro sin vei med de tause sørgende i sin midte.»

Senere fikk Odd Fellow Ordenen en rekke begravelseritualer som ble brukt over hele USA. Det var mange brødre som reiste rundt i dette veldige landet uten noe annet nettverk enn Ordenen. For den som døde uten nettverk, familie og bekjente og uten noen offentlige ordninger til å tre inn i familiens sted, ble det Ordenens plikt og rett å begrave den døde.

HVILKEN ALDERSGRUPPE PASSER ODD FELLOW ORDENEN FOR?

La oss si det i klartekst: Da Odd Fellow Ordenen fikk fotfeste både i England og USA, var den en ungdomsbevegelse. Thomas Wildey var sannsynligvis 22 da han ble medlem av den første logen i England. Den Grand Master som loset vedtaket om innvielse av Rebekkasøstre i Ordenen, Robert Griffin, var bare 27 år gammel da han innehadde Ordenens høyeste embede. Den kjent Schuyler Colfax som prosederte «Rebekkasaken» igjennom i Det Suverene Storlogemøtet i 1851 var også 27 år gammel.

Hva kommer det da av at vi rundt omkring i Norge sitter og sier og tenker at «du må ikke være for ung når du skal bli medlem». Og det gjelder både søstre og brødre. All historisk erfaring forteller meg at Odd Fellow Ordenen var en ungdomsbevegelse. Og når jeg ser på aldersstatistikken, sier den at gjennomsnittsalderen i Ordenen etter hvert er blitt alt for høy og den øker for hvert år.

Nå må det ikke under noen omstendighet vris på dette og tolkes dit hen at man ikke liker eller vil ha «eldre medlemmer». Det er tull og fullstendig galt. Ingenting er bedre enn at man blir medlem tidlig i livet og fortsetter med det. Vi bør gjerne få mange 50-, 60- og 70-årsveteraner. De er jo selve kronvitnet på at de har startet sitt ordensliv ganske blottende unge. Disse veteraner er våre fyrtårn og slipte juveler som både blir og fortsatt skal skattes høyt, la det slås fast.

Noen vil også ha det til at unge ikke har tid, er opptatt med utdannelse og ikke er interessert i verdier. Alle har tid til det man prioriterer. Jeg treffer mange i målgruppen og også passive logebrødre på fotballkamp og andre arrangementer som det finnes plass til å prioritere.

Thomas Wildey hadde sannsynligvis 60-70 timers arbeidsdag og hadde to utdannelser bak seg, både som hjulmaker og dreier. Han måtte prioritere logearbeidet han, som alle andre må til alle tider. Og når det gjelder det å være opptatt av verdier, er det neppe noen ungdomsgenerasjon noen sinne som er mer opptatt av verdier enn dagens ungdom.

Økonomiargumentet kastes også ofte inn. Men når man ser hva som kreves av penger for å delta i andre samfunnsaktiviteter, faller vel medlemskap i Odd Fellow Ordenen ganske gunstig ut.

Jeg er ganske overbevist om at «problemet» er oss selv. Vi rekrutterer for ofte blant folk som er av samme alder som oss selv. Da jekkes vi sakte, men sikkert oppover i gjennomsnittsalder. Der vi bør rekruttere er blant våre barn,

Deputert Stor Sire Geir Småvik

Foto: Arne Glomdal

barnebarn og kanskje oldebarn. Vi bør søke yngre kolleger og unge mennesker i familie- og bekjentskapskretsen. Ingen kunne passe bedre i vår Orden enn reflekterte studenter.

Det er ingen dårlig tanke å gjøre Odd Fellow Ordenen til en ungdomsbevegelse igjen. Noen av oss er så heldige at vi nylig har erfart hvilken kraft og pågangsmot de yngre nye brødre og søstre kommer inn i logen med, det er en berikelse for enhver Ordensenheter.

Det er imidlertid et ansvar for oss alle å legge forholdene til rette for de nye, slik at logene og den enkelte av oss ivaretar og støtter opp om de nye samfunnsstrukturer og endringer som har skjedd. Det er ikke like lett bestandig, men gamle oppgatte mønstre må utfordres også her. Det er ikke sikkert Privatnevnden er det rette arnestedet for hurtig integrasjon og involvering lenger. . .

Kanskje tenker noen av dere at det foran fremførte er ønskedrømmer kun, men min hensikt er å appellere til nye tanker og nye handlinger. Jeg er den første til å innrømme at dette ikke noen lett oppgave, men det er en av de viktigste oppgaver vår Orden står foran.

Storlogen vil videreføre fokuset på rekruttering og forsøke å fylle verktøykassen med godt verktøy, vi føler at arbeidet er godt i gang, men at vi ikke må miste fokus nå. Det er vårt høyeste ønske at vi i fellesskap lykkes med våre målsettinger.

Jeg ønsker hver enkelt av dere en givende høsttermin – med mange gode samtaler og meningsutvekslinger med nye og eksisterende medlemmer om dette viktige tema.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet,*

Geir Småvik
Dep. Stor Sire

Fakta om Ordenen

- Den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren ble instituert 26. april 1819 i Baltimore i staten Maryland i USA. Den fikk navnet Lodge No: 1 Washington
- Den første Odd Fellow leir ble instituert 6. juli 1827 i Baltimore, USA. Den fikk navnet Encampment No: 1 Jerusalem
- Vår Ordensgren kom først til Tyskland i 1870
- Vår Ordensgren kom til Danmark i 1878
- Den første norske Odd Fellow loge, nr. 1 Noreg, ble instituert i Stavanger 26. april 1898
- Den første norske Rebekkaloge, nr. 1 Sct.a Sunniva ble instituert i Kristiania 28. mai 1909
- Den første norske Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert i Kristiania 3. november 1919
- Den Norske Storloge ble instituert i Kristiania 7. august 1920
- Det Norske Rebekkaråd ble instituert i 1933 og fungerte frem til 2001
- Den første norske Rebekkaleir, nr. 1 Oslo, ble instituert i Oslo 26. april 1980

Status

Odd Fellow Ordenen i Norge har pr. september 2017:

- 156 Odd Fellow loger
- 132 Rebekkaloger
- 28 Odd Fellow leire
- 26 Rebekkaleire
- 11 708 Odd Fellow brødre
- 10 636 Rebekkasøstre
- Totalt 22 344

Ordensquiz

15 spørsmål

1. Hva heter Odd Fellow leir nr 26, og når ble den instituert?
2. Hva heter Rebekkaleir nr 26, og når ble den instituert
3. Hvilket navn og nummer skal den nye redningsskøyten ha?
4. Hva markerer Odd Fellow Ordenen 15. januar hvert år?
5. Hva markerer Odd Fellow Ordenen hvert år 20. september?
6. Hva het den Odd Fellow logen Thomas Wildey og fem andre stiftet 26.april 1819.
7. Hvem var Overmester og Undermester i denne logen?
8. Hvem var Stor Sire i Norge fra 1936 til 1949, altså i tretten år?
9. Hvilken norsk Stor Sire har hatt lengste funksjonstid i fredstid?
10. Hvilken Eks Stor Sire døde i 2017?
11. Hvilke land har den høyeste prosentvise andel Odd Fellows?
12. Når og hvor ble det først i Norge drøftet å opprette en Rebekkaloge?
13. Hvilke land i Europa har opprettet Odd Fellow Akademier?
14. Hvilke byer har arrangert Odd Fellow Akademiets symposier, og når?
15. I hvilke to land har Ordenens landssaker bygget Odd Fellow Barne byer?

- SVAR:**
1. Odd Fellow leir nr 26 Arkipel, instituert 12. oktober 2013
 2. Rebekkaleir nr. 26 Jarlsberg, instituert 14. januar 2014
 3. Odd Fellow III
 4. Thomas Wildeys fødselsdag, 15. januar 1782.
 5. 20. september 1851 ble vedtaket om å oppta Rebekkasøstre gjort i USA
 6. Lodge Washington
 7. Thomas Wildey ble Overmester og John Welsh ble Undermester
 8. Johan Middelthon
 9. Arne Espelund fra 1970 til 1882
 10. Johan Krohn, født i 1921 og Stor Sire fra 1989 til 1994.
 11. Island med om lag 1,3 prosent av befolkningen som medlemmer.
 12. Overmester Gustav Olaus Abrahamssen drøftet dette i loge Norge i 1899.
 13. Sverige i 2005, Norge i 2011 og Island i 2016
 14. Trondheim i 2012, Bergen i 2013, Tromsø i 2015, Kristiansand i 2016 og Gjøvik i 2017.
 15. I El Salvador i mellom-Amerika og i Malawi i Afrika.

ODD FELLOW TOR

'J' >K9+ 14J= ~~~~~~:~>M :MH+JK@> ~~~M+;+1@> ~+©H@KM ~~~~~H@KM>O==+J

ANLEGGSGARTNERMESTER

Håkon Bjørndal	Håkon Bjørndal	977 92 177	haakon@bjorndal.com	5525 HAUGESUND
----------------	----------------	------------	---------------------	----------------

BEGRAVELSESBYRÅ

Odd Abbedissen Begravelsesbyrå	Odd Abbedissen	55 15 40 90		5147 FYLLINGSDALEN
--------------------------------	----------------	-------------	--	--------------------

BILGUMMI

Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00		3400 LIER
---------------------	---------------	-------------	--	-----------

BILSALG

Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00	post@nymobil.no	8041 BODØ
-------------	------------	-------------	-----------------	-----------

BRANNUTSTYR

Braco AS	Einar Glenthøj	32 22 66 70		3420 LIERSKOGEN
----------	----------------	-------------	--	-----------------

BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR

Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16	geir@turistbussen.no	www.turistbussen.no
----------------------	-------------	-------------	----------------------	---------------------

EIENDOMSMEGLING

Boli a/s	Odd Bjørn Hofstad	928 06 490	obh@boli.no	7715 STEINKJER
----------	-------------------	------------	-------------	----------------

FERIE OG FRITID

Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100	www.casa-as.no	1617 FREDRIKSTAD
---------------------------------	-------------	------------	----------------	------------------

FLIS/MUR/GRAVING/TØMMER/NATURSTEIN/BETONGARBEID

A. Helgeland Betong AS	Audun Helgeland	907 87 001	post@ahelgeland.no	5525 HAUGESUND
------------------------	-----------------	------------	--------------------	----------------

GLASSMESTERE

Mandal Glasservice as	Einar Rafoshei-Klev	966 40 665		4516 MANDAL
-----------------------	---------------------	------------	--	-------------

GRAFISK ARBEID

Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810		1344 HASLUM
------------------	-------------------	------------	--	-------------

HOTELL

Bardu Hotell	Patricia Sørensen	77 18 59 40		9365 BARDU
--------------	-------------------	-------------	--	------------

Mosjøen Hotell AS

Bård Bergrem	Bård Bergrem	75 17 11 55		8651 MOSJØEN
--------------	--------------	-------------	--	--------------

KRANER OG LØFTEUTSTYR

Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605	ola.skrondal@munck-cranes.no	
------------------	--------------	------------	------------------------------	--

MALERMESTER

Velde s Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	909 67 115	janerik@veldes.no	4276 VEDAVÅGEN
-------------------------------------	---------------------	------------	-------------------	----------------

MURMESTER

Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23		2212 KONGSVINGER
---------------------------------	-----------------	-------------	--	------------------

REGNSKAP

Administrasjon og Datatjenester AS	Tor-Petter Stensland	53 65 19 20		5750 ODDA
------------------------------------	----------------------	-------------	--	-----------

REISEBYRÅ

Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00	post@opplarr.no	2890 ETNEDAL
------------------------	--------------	-------------	-----------------	--------------

RENSERI/VASKERI

Marthes Renseri Trøndelag	Sivert Lian Opdahl	406 01 020	www.marthes.no	7000 TRONDHEIM/7500 STJØRDAL
---------------------------	--------------------	------------	----------------	------------------------------

RØRLEGGER/VARMEPUMPER

Porsgrunn Rørleggerforretning A/S	Jens-Petter Engh	35 93 09 00		3917 PORSGRUNN
-----------------------------------	------------------	-------------	--	----------------

Tindeland Rør – Aut. Rørlegger

Rørlegger Geir Sirnes AS	Arne W. Tindeland	971 81 350		5500 HAUGESUND
--------------------------	-------------------	------------	--	----------------

SNEKKER

Jøndal & Hoff A/S	Christian Sirnes	52 80 60 70	firmapost@geir-sirnes.no	5525 HAUGESUND
-------------------	------------------	-------------	--------------------------	----------------

STORKJØKKENUTSTYR

Storkjøkkenservice a/s	Jan Jøndal	67 98 05 20		1472 FJELLHAMAR
------------------------	------------	-------------	--	-----------------

TANNLEGE

Tannlege MNTF Kristian Lunde	Kjell Bjørnar Wennervik	934 62 550	kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
------------------------------	-------------------------	------------	------------------------------	----------------

TEKNISK GUMMI OG TRANSPORTBÅND

Industrigummi	Kristian Lunde	22 83 05 10	www.tannlegelunde.com	0161 OSLO
---------------	----------------	-------------	-----------------------	-----------

TRAFIKKSKOLE

Gerds Trafikkskole a/s	Kristian Hausken	52 83 80 95	gummihausken@gmail.com	4260 TORVASTAD
------------------------	------------------	-------------	------------------------	----------------

UR/KLOKKER

Lervik Ur AS	Gerd Johnsen	51 89 31 90	gerd@gerds.no	4013 STAVANGER
--------------	--------------	-------------	---------------	----------------

	Freddy Andersen	901 01 645		5516 HAUGESUND
--	-----------------	------------	--	----------------

	Knut J. Lervik	52 70 03 50	post@lervikur.no	5528 HAUGESUND
--	----------------	-------------	------------------	----------------

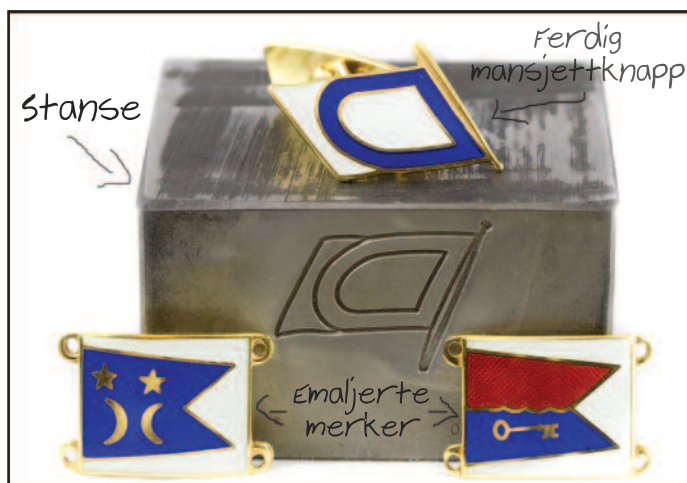
TORGET

ANNONSERING • ADRESSEFORANDRINGER •
OPPSIGELSER • ENDREDE PERSONDATA OSV. •

HENVENDELSE TORILL.SOLLI@ODDFELLOW.NO

DE TRE KJEDELEDD

HAR **LEDIG Plass** FOR NYE ANNONSØRER!

Opro Produkter AS kan lage merker av det meste: en skisse, en loge eller et bilde. Vi hjelper firmaer og andre aktører frem til en tilfredsstillende løsning. Så snart en stanse har blitt laget, står kunden fritt til å lage hva de vil: pins, mansjettknapper, anheng, skjorteknapper og så videre. Vi produserer det meste av Insignier til Odd Fellow Ordenen, og pleier et nært samarbeid med Odd Fellow Utstyr.

Ta kontakt for mer informasjon!

opro@opro.no

TRENGER DU NY LIVKJOLE? ELLER NYTT LOGEANTREKK?

Gjennom en av Europas ledende produsenter av livkjoler tilbyr vi et kvalitetsprodukt basert på de beste tilgjengelige materialer i 50 % ull og 50 % polyester. Vi leverer i str. 46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58. Livkjolen leveres med sort vest og benklær til kun kr **2.490,-** + porto og oppkravsgebyr. **Full bytte og returrett.**

LIVKJOLE.NO
KVALITET TIL PRISBEVISSTE KUNDER

Bestill på: 24 timers ordrettelefon: 62 52 86 66

E-post: post@livkjole.no

Adresse: Livkjole.no, Postboks 6, 2301 HAMAR

www.livkjole.no

Livkjole.no drives og eies av TLC. © 2008-2016. TLC All rights reserved. TLC, Postboks 6, 2301 HAMAR

Artikler fra

ODD FELLOW UTSTYR

Art. nr. 11088
Gilde kuvertkaraffel
(4 stk. i pakken)
Kr. 800,-

Art. nr. 11003
Regaliefutteral br.
Art. nr 11004
Regaliefutteral str.
Kr. 295,-

Art. nr. 11025
Rødt slips i silke
m/kjedeledd
Kr. 150,-

Art. nr. 11085
Pashmina-sjal i ull/silke
m/kjedeledd
Kr 525,-

Art. nr.
11006
Stearinlys
m/kjedeledd
i rødt,
høyde 10 cm
Kr. 35,-

OBS! OBS!

MODERNISERING AV NETTBUTIKKEN TIL ODD FELLOW UTSTYR!

Nettbutikken til Odd Fellow Utstyr er under fornying og modernisering. Alle privatkunder vil nå måtte betale sine varer ved bestilling. Privatkunder må bruke et debetkort ved betalingen. Løser/leire vil fortsatt kunne bestille varer og få disse levert med faktura.

Odd Fellow Utstyr oppfordrer imidlertid enhetene til å gå over til bruk av debetkort ved kjøp av utstyr.

Nettbutikken til Odd Fellow Utstyr vil med denne moderniseringen fremstå som en nettbutikk på linje med alle andre nettbutikker.

Odd Fellow Utstyr vil bestrebe seg på at leveringstiden fortsatt skal være så kort som overhodet mulig. De artiklene som i dag har leveringstid er Rebekkaringer og lenkeringer for søstre og brødre. Disse vil det fortsatt være leveringstid på, men vi vil prøve å få den ned til ca 2 uker.

Hvite skjorter og livkjoleskjorter i størrelser utenom de mest vanlige som er størrelser fra 39 – 45, vil det fortsatt kunne være leveringstid på.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Kjell Bakken
Kansellimedarbeider

BESTILLINGSLISTE FOR ODD FELLOW UTSTYR:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100,- tillegges et gebyr på kr 30,-. Porto tillegges.

Art. nr.	Betegnelse	Antall	Pris
10173	Flaggstang for bordflagg/vimpel		155,-
10176	Båtflagg/gjesteflagg		90,-
10177	Båtvimpel		90,-
11003	Regaliefuttermal br.		295,-
11003	Regaliefuttermal str		295,-
11006	Lys m/kjedeledd i rødt høyde 10 cm		35,-
11019	Memento Mori		4110,-
11002	Regalieveske i kunstsinn		665,-
11010	Odd Fellow Historie Bind I		315,-
11020	Slipsnål sølv m/kjedeledd rød emalje		530,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd		150,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd		150,-
11027	Hvit sløyfe Pique		155,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd		1 325,-
11032	Mansjettknapper forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		945,-
11033	Skjorteknapper for livkjole forgyllt, hvit emalje m/kjedeledd		915,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse		575,-
11036	Jakkemerke sølv/forgyllt		205,-
11037	Belte i skinn m/kjedeledd på spennen		475,-
11038	Slipsklype		230,-
11039	Slipsnål sølv/emalje		590,-
11041	Rebekkafigur i glass		535,-
11042	Tresokkel til Rebekkafigur		50,-
11050	Rebekkaring gull m/emalje		2 325,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål:)		2 415,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål:)		1 700,-
For ringer er det ca. 4 ukers leveringstid			
11058	Hansker i skinn, hvite, str. 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str.)		290,-
11059	Hansker i skinn, hvite, herre, geiteskinn		350,-
11062	Hvite vanter, crepe, dame, one size		118,-
11063	Vanter crepe, hvite, herre		158,-
11065	Julekort m/konvolutter, pakke á 15 stk.		88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str.)		675,-
11067	Hvit skjorte, (str.)		395,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply herre, sort m/kjedeledd		100,-
11069	Paraply dame, sort m/kjedeledd		100,-
11081	Handlenett m/kjedeledd		100,-
11082	PC skulderveske m/kjedeledd i rødt		390,-
11084	Veskeholder m/kjedeledd		50,-
11085	Pashmina-sjal i ull/silke		525,-
11088	Gilde kuvertkaraffel 4-pk m/kjedeledd inngravert		800,-
11089	Kjedeleddnål m/stener		186,-
11092	Utredning om logesalen		25,-
11093	Utredning om leiren		25,-
11094	Odd Fellow Akademiets Årbok, alle årganger		50,-
11100	Sanger og tekster av Oddmund Reppe		150,-
11102	Handlenett m/kjedeledd og glidelås		120,-
11103	Bosweel livkjoleskjorte, (str.)		800,-
11110	Manchester Unity historiebok		150,-

KJÆRE LESER...

46
48

Når vi snakker om verdier og menneskelighet, kan vi lett havne hos de klassiske forfattere som har gitt oss tankegods som har hold seg godt gjennom årtusenene. Et eksempel på slikt tankegods er jo kardinaldydene med visdom, rettferd, måtehold og mot. Jeg lar meg imponere av hva antikkens tenkere hadde av innsikt i det som skulle til for å leve det gode liv. «Det gode liv» er for øvrig en formel som stammer fra filosofen Aristoteles. For ikke å snakke om innsikten denne nesten allment bejublete setningen om at «du skal gjøre mot andre hva du vil at andre skal gjøre mot deg». Dette er jo tenkernes gave til menneskeheten gjennom mange tusen år. At kunnskapene til det gode og meningsfulle liv ligger fremfor oss, er hevet over enhver tvil.

At forbausende mange over hele verden følger dem, er like sant.

Men at svært mange også overser dem fullstendig er også en bitter sannhet.

Det er vel den siste gruppen som skaper de fleste av verdens problemer.

Vi har vel alle et personlig forhold til mange av disse verdiene.

Og hver enkelt av kardinaldydene har skapt ulike skoler, og også parodier.

Å søke etter kunnskap og visdom, innsikt og forståelse kan bli en slik besettelse for noen at det hele blir umenneskelig, en form for monsteret Frankenstein.

Å søke etter rettferd kan også bli en parodi.

Man kan bli så rettferdig at det hele blir urettferdighet.

Måteholdbevegelser kan bli rene eksesser i askese, spesielt hvis kravet om måtehold rettes mot andre.

På samme måte kan mot ble erstattet med dumdristighet og fiasko.

Å arbeide med verdier forutsetter hele tiden at verdiene veies opp mot spørsmålet om de er menneskevennlige og menneskekjærlige. Verdier i fanatikers hender kan skape det stikk motsatte av hva verdiene er til for.

Slik jeg forstår det, må Odd Fellow Ordenens verdier, det være seg i loge eller leir, alltid være forankret i mennes-

Foto: Arne Glomdal

kekjærlighet. Tyskerne har et begrep – Menschenhass – «menneskehat» som ikke klinger godt på norsk. Men det ikke ukjente fenomenet finnes i fremmedordet misantrop. Så menneskehat er ikke ukjent.

Odd Fellow Ordenens verdier er kjemisk fri for en misantropisk livsinnstilling.

Vi gjør klokt i å bevisstgjøre denne motsatsen.

Det kan være god vaksine.

Et ord som for meg står i en særskilt glans er det norske ordet raushet.

Å være raus, å by på seg selv, å strø verdier omkring seg, både materielle og holdningsmessige, er en livsholdning jeg gjerne streber etter og vil ha mer av.

Den gamle fortellingen fra Barbra Ring om Marte Svennerud er smekkefull av raushet, av menneskekjærlighet, av empati og av altruisme.

Jeg tror Marte Svennerud ville ha vært en flott Rebekkasøster som alle Odd Fellows ville ha satt pris på å ta lærdom fra.

ODD FELLOW ORDENEN I NORGE:

DEN NORSKE STORLOGE:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Toril Grundtvig Skougaard
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Geir Småvik
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattmester Vivi S. Uhre
strstorskrm@oddfellow.no
Bror Stor Skattmester Paal Østmoe
brstorskrm@oddfellow.no

KANSELLIET:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

DISTRIKTSLEDELSE REBEKKA DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Hanne Marie Bukaasen
Mobil tlf 905 70 887

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Bjørn Haarr
Mobil tlf 913 22 503

Distrikt 3 Bergen og Hordaland

DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tlf 18 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Liv Tefre
Mobil tlf 913 50 997

Distrikt 5 Telemark

DSS Britt Margrethe Lund
Mobil tlf 995 67 847

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Randi Marie Muri
Mobil tlf 930 51 070

Distrikt 7 Østfold

DSS Astrid Westheim
Mobil tlf 901 76 370

Distrikt 8 Vestfold

DSS Greta Gjerde Christiansen
Mobil tlf 986 95 969

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Rut-Guri Langseth Nilsen
Mobil tlf 991 52 830

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)

DSS Bjørn Karin Hoel
Mobil tlf 412 33 369

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Kirsten Kari Melvik
Mobil tlf 901 60 908

Distrikt 12 Finnmark

DSS Agnes Margareth Henriksen
Mobil tlf 932 48 609

Distrikt 13 Salten

DSS Anne-Harriet Kvalheim
Mobil tlf 952 06 766

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Selle Marie Horntvedt
Mobil tlf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Asgerd Winge
Mobil tlf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Astri Kleven Sexe
Mobil tlf 977 17 390

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Karin Marie Midthaug
Mobil tlf 913 79 313

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Marit Grinde
Mobil tlf 959 21 669

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tlf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Kari Belgum
Mobil tlf 926 30 126

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Else Margareth Byholt
Mobil tlf 917 08 896

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tlf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Lillian Kristensen
Mobil tlf 951 42 698

DISTRIKTSLEDELSE ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD:
Distrikt 1 Oslo

DSS Espen Rud
Mobil tlf 924 05 020

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Ove Gloppen
Mobil tlf 917 32 690

Distrikt 3 Bergen og Hordaland

DSS Ove Kahrs Rasmussen
Mobil tlf 909 27 392

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Kristian Haugan
Mobil tlf 996 99 715

Distrikt 5 Telemark

DSS Helge Einar Djupvik
Mobil tlf 957 92 063

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Terje Selbo
Mobil tlf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold

DSS Jon Erik Holm
Mobil tlf 913 27 564

Distrikt 8 Vestfold

DSS Bjørnar Andreassen
Mobil tlf 932 44 440

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Reidar Henningsen
Mobil tlf 958 18 023

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)

DSS Johnny Lund
Mobil tlf 906 34 252

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Leif Arne Larsen
Mobil tlf 900 66 262

Distrikt 12 Finnmark

DSS Jon Holien
Mobil tlf 415 50 266

Distrikt 13 Salten

DSS Magne Henry Pettersen
Mobil tlf 456 17 808

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Dag-Runar Pedersen
Mobil tlf 950 77 110

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Sverre A. Granheim
Mobil tlf 907 66 537

Distrikt 16 Sogn og Fjordane

DSS Leif Arne Midtbø
Mobil tlf 412 65 449

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tlf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Reidar Bjørn Halvorsen
Mobil tlf 911 66 106

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Arild Sirevaag
Mobil tlf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland

DSS Jan Olav Mellingen

Mobil tlf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Snorre Østlund
Mobil tlf 905 43973

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Åge Munch-Olsen
Mobil tlf 976 97 391

Distrikt 23 Smaalenene

DSS John Egil Haug
Mobil tlf 918 10 186

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Torben Magne Knudsen
Mobil tlf 958 52 712

Distrikt 25 Kongsvinger og Romerike

DSS Knut Andreas Østbøll
Mobil tlf 911 76 351

INTERNETT:

www.oddfellow.no

WEBMASTER:

Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek:

Omvising i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

NETTAVISEN:
Redaktør:

Erling Nordsjø Mob: 902 05 998
Nettredaktør oddfellow.no

UTENLANDSKE ODD FELLOW ADRESSER:

Hvis du skal reise til utlandet og vil besøke Odd Fellow virksomhet, gå du inn på oddfellow.no. Derfra klikker du deg inn på «Her er vi». Under denne fanen finner du «Grupper/Klubber». Der ligger de utenlandske adressene.

DE TRE
KJEDELEDD
3 17

R E D A K S J O N E N
Redaktør:
 Kjell-Henrik Hendrichs
 hendrichs@asker.online.no
 Mob.: 900 34 882

Layout/Foto/Prepress:
 Jon Esben Johnsen
 j-esjohn@online.no
 Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:
 Knut Aslak Wickmann
 wickmann@getmail.no
 Mob.: 911 53 714

Annonser og andre henvendelser:
 Torill Evjen Solli
 torill.solli@oddfellow.no
 Tlf.: 22 83 92 40

Opplag: 21 200 • Trykk: UnitedPress Poligrafia corporation, Latvia

B-BLAD

**RETURADRESSE:
DE TRE KJEDELEDD
STORTINGSGATEN 28
0161 OSLO**

Ettersendes ikke ved varig
adresseendring, men sendes
tilbake til senderen med opp-
lysninger om den nye adressen.

En stor kjærlichkeit dør aldri

En stor kjærlichkeit dør aldri
selv om de elskende skilles.
Kjærtegn som ble mottatt,
springer ut selv etter
at de er glemt og deres frø er talløse

Det er frukt og løv i dine kjærtegn spor
som i et landskap om høsten,
dager som fylles av
glansen fra mørke flammende netter...
Beständig er kjærligheten,
mer omfattende enn de elskende
og blikkets salige lys
kan ha vært lenge underveis
før det tente mitt, vi kan ha vandret hvileløst
gjennom slekter før
vi møttes og gjenkjente hverandre.

Nu vandrer din lengsel tidløst i meg,
ditt ansikt vil alltid

kunne finne nye hemmelige veier i mitt
Alltid vil jeg være underveis i dine trekk,
hemmelig oppspore stormer og stjerner,
røre strenger ingen har rørt ved
og se en demring selv i alders drag
Lyset i et ansikt som elsker,
brer seg evindeligg ut over jorden;

For lyset i et ansikt som elsker tar aldri slutt,
det er underveis, alltid underveis
i nye mennesker, i nye elskende, i all tid.

Stein Mehren (1935-2017)

Vår store poet, Stein Mehren, døde i sommer.

Hans dikt om kjærlichkeit skaper en innsikt i kjær-
lighetens vesen som ikke lett kan beskrives annet
enn gjennom dikt.